

## บทที่ 2

### บททวนวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

โครงการวิจัยเรื่อง “การพัฒนานวัตกรรมการสอนภาษาอังกฤษที่ใช้แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร และคู่มือ เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่” ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach)
  - 2.1 ความหมายของแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
  - 2.2 จุดมุ่งหมายของวิธีสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
  - 2.3 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน
  - 2.4 ลักษณะเฉพาะของแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
  - 2.5 ข้อดีและข้อจำกัดของแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
3. แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารสอน
  - 3.1 ความหมายของการสื่อสารสอน
  - 3.2 ประเภทของการสื่อสารสอน
  - 3.3 นวัตกรรมการเรียนรู้
  - 3.4 ความหมายของนวัตกรรมและนวัตกรรมการศึกษา
  - 3.5 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
  - 3.6 ประเภทของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
  - 3.7 ประโยชน์จากการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
  - 3.8 แบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะ และแบบฝึกกิจกรรม
  - 3.9 ประโยชน์ของแบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะ และแบบฝึกกิจกรรม
4. ทักษะภาษาอังกฤษ
  - 4.1 ทักษะการฟัง
    - 4.1.1 ระดับความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ
    - 4.1.2 การพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษ
  - 4.2 ทักษะการพูด
    - 4.2.1 ระดับความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ
    - 4.2.2 การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ

- 4.3 การวัดและประเมินผลทักษะภาษาอังกฤษ
  - 4.3.1 ลักษณะของการวัดและประเมินผล
  - 4.3.2 ประเภทของการวัดและประเมินการเรียนรู้
- 5. ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
  - 5.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง
  - 5.2 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้
  - 5.3 ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลางตามมาตรฐานการเรียนรู้
  - 5.4 คุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- 6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

## 1. แนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษ

การสอนภาษาอังกฤษนั้นเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและมีความสำคัญเพราะภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร ถ่ายทอด แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้สึก ตลอดจนประสบการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจ และเป็นเครื่องมือในการยกระดับความรู้ความสามารถของตนเอง กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูจึงเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาความรู้ สร้างทักษะและความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ (สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2540)

วิวัฒนาการในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันนี้มีอยู่ด้วยกันหลายวิธี เริ่มจากวิธีการสอนแบบไวยากรณ์และแปล (Grammar-Translation Method) วิธีการสอนแบบนี้เป็นวิธีการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การจดจำกฎไวยากรณ์และคำศัพท์ ผู้เรียนสามารถเข้าใจความหมายของไวยากรณ์และศัพท์ทันที แต่ผู้เรียนไม่สามารถนำความรู้เหล่านั้นมาใช้พูดในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะการสอนวิธีนี้ไม่เน้นทักษะด้านการฟังและพูดเลย ต่อมาจึงมีความพยายามที่จะหาวิธีการสอนที่สามารถทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการฟังมากขึ้น จึงทำให้เกิดวิธีการสอนแบบตรง (Direct Method) วิธีการสอนนี้มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะด้านการฟังและพูดโดยใช้เจ้าของภาษาเป็นผู้สอน แต่วิธีการสอนแบบนี้มุ่งเน้นเฉพาะการฟังและพูดเท่านั้น ไม่ได้เน้นทักษะด้านอื่น จากนั้นจึงเกิดวิธีการสอนแบบฟัง-พูด (Audio-Lingual Method) ซึ่งเป็นไปตามการสอนธรรมชาติของการเรียนรู้ภาษา คือ เริ่มจากการฟังและพูด โดยการให้ผู้เรียนฝึกพูดรูปแบบประโยคซ้ำ ๆ แต่การฝึกซ้ำแล้วซ้ำอีกทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย และไม่สามารถแสดงความคิดเห็นได้จากแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษข้างต้นจะเห็นได้ว่ายังไม่สามารถทำให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร จึงทำให้เกิดแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยเน้นการปฏิบัติงาน (Task-Based Approach) ซึ่งเป็นวิธีการสอนภาษาอังกฤษที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษจากการปฏิบัติจริง โดยภาษาที่เรียนมีความใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง มุ่งเน้นความหมายในด้านการสื่อสารมากกว่ารูปแบบภาษา เมื่อผู้เรียนเรียนแล้วสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง รวมทั้งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาจากการที่ผู้เรียนทำงานปฏิบัติตามที่ครูผู้สอน (อรุณี วิริยะจิตรา และคณะ 2555)

## 2. แนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach)

### 2.1 ความหมายของแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

การสอนภาษาตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้ ซึ่งมุ่งเน้นความสำคัญของตัวผู้เรียนเป็นหลัก มีการจัดลำดับการเรียนรู้เป็นขั้นตอนตามกระบวนการใช้ความคิดของผู้เรียน โดยเริ่มจากการฟังไปสู่การพูด การอ่าน การจับใจความสำคัญ การทำความเข้าใจ การจดจำ และนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้

## 2.2 จุดมุ่งหมายของวิธีสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

จุดมุ่งหมายของวิธีสอนตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสารนี้ มุ่งให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมกับสภาพสังคม (สุภัทธา อักษรานุเคราะห์, 2532) การจัดการเรียนการสอนจึงเน้นหลักสำคัญดังต่อไปนี้ คือ

- 1) ต้องให้ผู้เรียนเรียนรู้ว่ากำลังทำอะไร เพื่ออะไร ผู้สอนต้องบอกให้ผู้เรียนทราบถึงจุดมุ่งหมายของการเรียนและการฝึกใช้ภาษา เพื่อให้การเรียนภาษาเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียน
- 2) การสอนภาษาโดยแยกเป็นส่วนๆ ไม่ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ดีเท่ากับการสอนในลักษณะบูรณาการในชีวิตประจำวัน การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารจะต้องใช้ทักษะหลายๆ ทักษะรวม ๆ กันไป ผู้เรียนควรจะได้ฝึกฝนและใช้ภาษาในลักษณะรวม
- 3) ต้องให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมการใช้ภาษา ซึ่งกิจกรรมควรมีลักษณะเหมือนในชีวิตประจำวันให้มากที่สุด
- 4) ต้องให้ผู้เรียนฝึกการใช้ภาษามากๆ การที่ผู้เรียนจะสามารถใช้เพื่อการสื่อสารได้นั้น นอกจากผู้เรียนจะต้องทำกิจกรรมการใช้ภาษาดังกล่าวแล้ว ยังต้องมีโอกาสได้ทำกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ ให้มากที่สุดที่จะเป็นไปได้
- 5) ผู้เรียนต้องไม่กลัวว่าจะใช้ภาษาผิด แนวการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารให้ความสำคัญกับการใช้ภาษา (Use) มากกว่าวิธีใช้ภาษา (Usage) นอกจากนี้การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารควรให้ความสำคัญในเรื่องความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (Fluency) เป็นอันดับแรก ส่วนความถูกต้องของการใช้ภาษา (Accuracy) ก็ควรคำนึงด้วยเช่นกัน

การเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมุ่งเน้นที่จะพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในการใช้ภาษา (Use) ตามความมุ่งหมายในสถานการณ์ต่างๆ และแม้จะให้ความสำคัญกับความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (Fluency) แต่ไม่ละเลยเรื่องความถูกต้องของภาษา (Accuracy) การเรียนการสอนในลักษณะนี้จึงเน้นการทำกิจกรรมเพื่อฝึกการใช้ภาษาที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงให้มากที่สุด

## 2.3 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน

1) ขั้นการนำเสนอเนื้อหา (Presentation) ในขั้นนี้ครูจะให้ข้อมูลทางภาษาแก่ผู้เรียน ซึ่งเป็นการเริ่มต้นการเรียนรู้ มีการนำเสนอเนื้อหาใหม่ โดยจะมุ่งเน้นการให้ผู้เรียนได้รับรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและรูปแบบภาษาที่ใช้กันจริงโดยทั่วไป

2) ขั้นการปฏิบัติ (Practice) ในขั้นนี้ครูจะให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาที่จะเพิ่งเรียนรู้ใหม่จากการนำเสนอเนื้อหาในลักษณะของการฝึกควบคุมหรือชี้แนะ (Controlled Practice/Directed Activities) โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้นำในการฝึก ไปสู่การฝึกที่แบบค่อย ๆ ปล่อยให้ทำเองมากขึ้น ในการฝึกนั้น ครูจะเริ่มการฝึกปากเปล่า (Oral) ซึ่งเป็นการพูดแบบง่าย ๆ ก่อน จนได้รูปแบบภาษา แล้วค่อยเปลี่ยน

สถานการณ์ที่ล้วนแต่สร้างขึ้นภายในห้องเรียนทั้งนั้น เพื่อฝึกการใช้โครงสร้างประโยคตามบทเรียน นอกจากนี้ควรมีการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนควบคู่ไปด้วย แต่ไม่ควรใช้เวลามากนัก ต่อจากนั้นจึงฝึกด้วยการเขียน (Written) เพื่อเป็นการฝึกความแม่นยำในการใช้

3) ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Production) ถือเป็นขั้นที่มีความสำคัญมากที่สุด เพราะการฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเปรียบเสมือนการถ่ายโอนการเรียนรู้ภาษาจากสถานการณ์ในชั้นเรียนไปสู่การนำภาษาไปใช้จริงนอกชั้นเรียน

#### 2.4 ลักษณะเฉพาะของแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมีลักษณะเฉพาะ 4 ประการ (อรุณี วิริยะจิตรรา และคณะ 2555) ได้แก่

- 1) เป้าหมายของการสอนเน้นไปที่องค์ประกอบทั้งหมดของทักษะการสื่อสาร ไม่จำกัดอยู่ภายในกรอบของเนื้อหาภาษาหรือไวยากรณ์
- 2) เทคนิคทางภาษาได้รับการออกแบบมาเพื่อนำผู้เรียนไปสู่การใช้ภาษาอย่างแท้จริงตามหน้าที่ของภาษา
- 3) ความคล่องแคล่วและความถูกต้อง เป็นหลักการเสริมอยู่ภายใต้เทคนิคการสื่อสาร
- 4) ผู้เรียนจะต้องใช้ภาษาได้อย่างมีความเข้าใจและสร้างสรรค์ ภายในบริบทที่ไม่เคยมีการฝึกมาก่อน

#### 2.5 ข้อดีและข้อจำกัดของแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

##### ข้อดี

- 1) ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติ ทางภาษาได้สมจริงตามสถานการณ์ต่าง ๆ
- 2) ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนเพราะได้เรียนสิ่งที่มีความหมายต่อตนเองและสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน
- 3) ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งในบทบาทผู้นำและผู้ตามของกลุ่ม
- 4) ผู้เรียนได้ฝึกการคิดในการเรียนมากขึ้น เพราะลักษณะของกิจกรรมส่วนใหญ่ จะเป็นกิจกรรมการแก้ปัญหา

##### ข้อจำกัด

- 1) วิธีการสอนภาษาตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนี้ ต้องการผู้สอนที่มีความสามารถในการจัดสื่อ กิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกกิจกรรมทางภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้มาก

2) วิธีการสอนนี้จำเป็นที่ผู้สอนจะต้องใช้ความอดทนมากเพราะในขณะที่ทำกิจกรรม ผู้เรียนอาจขาดวินัย และไม่พยายามใช้ภาษาต่างประเทศ ในการสื่อสารซึ่งผู้สอนต้องคอยให้ความช่วยเหลือดูแล และคอยกระตุ้นการใช้ภาษาของผู้เรียนอยู่ตลอดเวลา

3) เป็นวิธีสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนกลุ่มเด็ก

กล่าวโดยสรุป แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) เป็นวิธีการสอนที่จะให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศของผู้เรียนเป็นหลัก ซึ่งวิธีสอนในลักษณะนี้จะให้ความสำคัญกับผู้เรียนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้สอนมีหน้าที่ให้คำปรึกษาเท่านั้น

### 3. แนวคิดเกี่ยวกับสื่อการสอน

สื่อการสอนเป็นสิ่งที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ทั้งผู้เรียนและผู้สอน สำหรับผู้เรียนแล้วสื่อเป็นสิ่ง ที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนที่ยุ่งยากซับซ้อน ได้ ง่ายขึ้นในระยะเวลาอันสั้น ทำให้เกิดความคิดรวบยอดในเรื่องนั้น ได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว สื่อมีส่วน ช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน ทำให้เกิดความสนุกสนานและไม่รู้สึกรำคาญการเรียน ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกัน และเกิดประสบการณ์ร่วมกัน ในวิชาที่เรียนนั้น สื่อสร้างกิจกรรมการ เรียนการสอน ทำให้เกิดมนุษยสัมพันธ์อันดีในระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอน นอกจากนี้ สื่อยังสร้างเสริมลักษณะที่ดีในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์จากการ ใช้สื่อเหล่านั้น และเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ปัญหาเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยการจัดให้มีการใช้สื่อในการศึกษารายบุคคล (กิดานันท์ มลิทอง, 2540).

สำหรับผู้สอน การใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบการเรียนการสอน สร้างบรรยากาศในการ สอนให้น่าสนใจยิ่งขึ้น ทำให้ผู้สอนมีความสนุกสนานในการสอนมากกว่าวิธีการที่เคยใช้การบรรยายแต่ เพียงอย่างเดียว และเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในตัวเองให้เพิ่มขึ้นด้วย สื่อเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยแบ่งเบา ภาระของผู้สอนในด้านการเตรียมเนื้อหา เพราะบางครั้งอาจให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากสื่อได้เอง และยัง เป็นการกระตุ้นให้ผู้สอนตื่นตัวอยู่เสมอในการเตรียมและผลิตวัสดุใหม่ ๆ เพื่อใช้เป็นสื่อการสอน ตลอดจนถึงคิดค้นเทคนิควิธีการต่างๆ เพื่อให้การเรียนรู้ น่าสนใจยิ่งขึ้น

การเลือกสื่อการสอนเพื่อนำมาใช้ประกอบการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมี ประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญ โดยในการเลือกสื่อ ผู้สอนจะต้องตั้งวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในการเรียน ให้แน่นอนเสียก่อน เพื่อใช้วัตถุประสงค์นั้นเป็นตัวชี้้นำในการเลือกสื่อการสอนที่เหมาะสม นอกจากนี้ ยังมีหลักการอื่น ๆ เพื่อประกอบการพิจารณา คือ

1. สื่อมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียนและจุดมุ่งหมายที่จะสอนเลือก
2. สื่อมีเนื้อหาถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ และเป็นสื่อที่ส่งผลต่อการเรียนรู้มากที่สุด

3. สื่อที่นำมาใช้มีความเหมาะสมกับวัย ระดับชั้น ความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน
4. สื่อมีวิธีการใช้ที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อนเกินไป
5. สื่อมีคุณภาพเทคนิคการผลิตที่ดี มีความชัดเจนเป็นจริง มีราคาไม่แพงเกินไป หรือถ้าจะผลิตควรคุ้มกับเวลาและการลงทุน

### 3.1 ความหมายของสื่อการสอน

Heinich และคณะ (1996 อ้างในสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร) Heinich เป็นศาสตราจารย์ภาควิชาเทคโนโลยีระบบการเรียนการสอน ของมหาวิทยาลัยอินเดียนา (Indiana University) ให้คำจำกัดความคำว่า "Media" ไว้ว่า "Media is a channel of communication." ซึ่งหมายถึง "สื่อ คือช่องทางในการติดต่อสื่อสาร" Heinich และคณะยังได้ขยายความเพิ่มเติมอีกว่า "Media มีรากศัพท์มาจากภาษาละติน มีความหมายว่า ระหว่าง (Between) หมายถึง อะไรก็ตามซึ่งทำการบรรทุกหรือนำพาข้อมูลหรือสารสนเทศ สื่อเป็นสิ่งที่อยู่ระหว่างแหล่งกำเนิดสารกับผู้รับสาร

A. J. Romiszowski (1992 อ้างในสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร) ศาสตราจารย์ทางด้าน การออกแบบ การพัฒนา และการประเมินผลสื่อการเรียนการสอน ของมหาวิทยาลัยซีราคิวส์ (Syracuse University) ให้คำจำกัดความคำว่า "Media" ว่า "the carriers of messages, from some transmitting source (which may be a human being or an inanimate object) to the receiver of the message (which in our case is the learner)" ซึ่งแปลว่า "ตัวนำสารจากแหล่งกำเนิดของการสื่อสาร (ซึ่งอาจจะ เป็นมนุษย์ หรือวัตถุที่ไม่มีชีวิต) ไปยังผู้รับสาร (ซึ่งในกรณีของการเรียนการสอนก็คือ ผู้เรียน)"

ชัยขันธ์ พรหมวงศ์ (2520) ให้ความหมายของ สื่อการสอน ว่าหมายถึง วัสดุอุปกรณ์และวิธีการประกอบการสอนเพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการสื่อความหมายที่ผู้สอนประสงค์จะส่ง หรือถ่ายทอดไปยังผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จึงกล่าวได้ว่า สื่อการสอน (Instructional Media) หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ใช้เป็นเครื่องมือ หรือช่องทางสำหรับการสอนของครูไปถึงผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ตามจุดประสงค์ หรือจุดมุ่งหมายที่วางไว้เป็นอย่างดี สื่อที่นำมาใช้ในการสอนอาจจะ เป็นวัตถุสิ่งของที่มีตัวตน หรือไม่มีตัวตนก็ได้ เช่น วัตถุสิ่งของตามธรรมชาติ ปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ วัตถุสิ่งของที่คิดประดิษฐ์หรือสร้างขึ้น สำหรับการสอน คำพูดท่าทาง วัสดุ เครื่องมือสื่อสาร กิจกรรมหรือกระบวนการถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ

### 3.2 ประเภทของสื่อการสอน

Robert E. de Kieffer (อ้างใน นริศรา โพธิ์ขำ, 2550) แบ่งประเภทของสื่อการสอนออกเป็น 2 ประเภท ตามลักษณะการใช้สื่อความหมายทางเสียงและภาพ เรียกว่า "สื่อโสตทัศน" (Audiovisual Materials) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. วัสดุที่ไม่ต้องฉาย ได้แก่ รูปภาพ แผนภูมิ กราฟ ของจริง ของตัวอย่าง หุ่นจำลอง แผนที่ กระดาษสาธิต ลูกโลก กระดานชอล์ค กระดานนิเทศ กระดานแม่เหล็ก การแสดงบทบาท นิทรรศการ การสาธิต และการทดลอง เป็นต้น

2. วัสดุฉายและเครื่องฉาย ได้แก่ สไลด์ फिल्मสตริป ภาพโปร่งใส ภาพทึบ ภาพยนตร์ และเครื่องฉายต่าง ๆ เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายสไลด์ และฟิล์มสตริป เครื่องฉายกระจกภาพ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องฉายภาพทึบแสง เครื่องฉายภาพจุลทรรศน์ เป็นต้น

ในปัจจุบันมีสื่อ โสตเพิ่มขึ้นมากจากที่ Robert E. de Kieffer ได้กล่าวไว้รวมเป็นทั้ง 3 ประเภท ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. สื่อไม่ใช้เครื่องฉาย (Nonprojected Materials) เป็นสื่อที่ใช้การทางทัศนะโดยไม่ต้อง ใช้เครื่องฉายร่วมด้วย แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่สื่อภาพ (Illustrative materials) เป็นสื่อที่สามารถถ่ายทอดเนื้อหา เช่น ภาพกราฟิก กราฟ แผนที่ ของจริง ของจำลอง กระดานสาธิต (Demonstration Boards) ใช้ในการนำเสนอเนื้อหา เช่น กระดานชอล์ค กระดานนิเทศ กระดานแม่เหล็ก กระดานผ้าสำลี ฯลฯ และกิจกรรม (Activities)

2. สื่อเครื่องฉาย (Projected and Equipment) เป็นวัสดุและอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์เพื่อการสื่อสารด้วยภาพหรือทั้งภาพทั้งเสียง อุปกรณ์มีทั้งแบบฉายตรงและฉายอ้อมเพื่อถ่ายทอดเนื้อหาจากวัสดุแต่ละประเภทที่ใช้เฉพาะอุปกรณ์นั้นเพื่อให้เป็นภาพปรากฏขึ้นบนจอเช่นเครื่องฉายข้ามศีรษะ ใช้กับแผ่นโปร่งใส เครื่องฉายสไลด์ ใช้กับแผ่นฟิล์มสไลด์ หรือให้ทั้งภาพและเสียง เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ ฟิล์ม เครื่องเล่นวีซีดีใช้กับวีซีดีและดีวีดี เหล่านี้เป็นต้น นอกจากนี้ยังอาจรวมเครื่องถ่ายทอดสัญญาณ คือ เครื่องแอลซีดีที่ใช้ถ่ายทอดสัญญาณจากคอมพิวเตอร์หรือเครื่องเล่นวีซีดี เข้าไว้ในเครื่องด้วยเพื่อนำสัญญาณภาพจากอุปกรณ์เหล่านั้นขึ้นจอภาพ

3. สื่อเสียง (Audio Materials and Equipment) เป็นวัสดุและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อการสื่อสารด้วยเสียง อุปกรณ์เครื่องเสียงจะใช้ถ่ายทอดเนื้อหาจากวัสดุแต่ละประเภทที่ใช้เฉพาะกับอุปกรณ์นั้นเพื่อเป็นเสียงให้ได้ยิน เช่น เครื่องเล่นซีดีใช้กับแผ่นซีดี เครื่องเล่นบันทึกเทปใช้กับเทปเสียง หรืออาจเป็นอุปกรณ์ในการถ่ายทอดสัญญาณเสียงดังเช่นวิทยุที่รับสัญญาณเสียงจากแหล่งส่งโดยไม่ต้องใช้วัสดุใด ๆ ในการนำเสนอเสียง

Edgar Dale (1969) ได้จำแนกสื่อออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. สื่อประเภทวัสดุ หมายถึง สื่อที่เก็บความรู้ไว้ในตัวเองจำแนกย่อยได้ 2 ลักษณะ

1.1 วัสดุประเภทที่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ด้วยตนเองไม่จำเป็นต้องใช้อุปกรณ์อื่นช่วย เช่น แผนที่ ลูกโลก รูปภาพ

1.2 วัสดุประเภทที่ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ด้วยตนเองต้องอาศัยอุปกรณ์ช่วย เช่น แผ่นซีดี ฟิล์มภาพยนตร์ สไลด์

2. สื่อประเภทอุปกรณ์ หมายถึง สิ่งที่เป็นตัวกลางหรือตัวผ่านทำให้ข้อมูลถ่ายทอดออกมาให้เห็นหรือได้ยิน
3. สื่อประเภทเทคนิคและวิธีการ หมายถึง สื่อที่มีลักษณะเป็นแนวความคิดหรือรูปแบบขั้นตอนในการเรียนการสอน

### 3.3 นวัตกรรมการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นสำคัญในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 22 ดังนี้

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

จากสาระตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 22 แสดงให้เห็นว่าสื่อการเรียนการสอน เป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ได้หรือผู้เรียนเป็นสำคัญ

### 3.4 ความหมายของนวัตกรรมและนวัตกรรมทางการศึกษา

“นวัตกรรม” หมายถึงความคิด การปฏิบัติ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยมีใช้มาก่อน หรือเป็นการพัฒนาคิดแปลงมาจากของเดิมที่มีอยู่แล้ว ให้ทันสมัยและใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น เมื่อนำนวัตกรรมมาใช้ จะช่วยให้การทำงานนั้นได้ผลดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงกว่าเดิม ทำให้ประหยัดเวลาและแรงงานได้อีกด้วย

คำว่า “นวัตกรรม” เป็นคำที่ค่อนข้างใหม่ในวงการศึกษไทย คำนี้เป็นศัพท์บัญญัติของคณะกรรมการพิจารณาศัพท์วิชาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มาจากคำในภาษาอังกฤษคือคำว่า Innovation คำกริยาคือ innovate แปลว่า ทำใหม่ เปลี่ยนแปลงให้เกิดสิ่งใหม่ ในภาษาไทยเดิมใช้คำว่า “นวกรรม” ต่อมาพบว่าคำนี้มีความหมายคลาดเคลื่อน จึงเปลี่ยนมาใช้คำว่า นวัตกรรม หมายถึงการนำสิ่งใหม่ ๆ เข้ามาเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมจากวิธีการที่ทำอยู่เดิม เพื่อให้ใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น ดังนั้นไม่ว่าวงการหรือกิจการใด ๆ ก็ตาม เมื่อมีการนำเอาความเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ เข้ามาใช้เพื่อปรับปรุงงานให้ดีขึ้นกว่าเดิมก็เรียกได้ว่าเป็นนวัตกรรม ของวงการนั้น ๆ เช่นในวงการศึกษา นำเอามาใช้ก็เรียกว่า “นวัตกรรมการศึกษา” (Educational Innovation) สำหรับผู้ที่กระทำ หรือนำความเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ มาใช้นี้ เรียกว่าเป็น “นวัตกร” (Innovator)

ทอมัส ฮิวส์ (Thomas Hughes) ได้ให้ความหมายของ “นวัตกรรม” ว่า เป็นการนำวิธีการใหม่ ๆ มาปฏิบัติหลังจากได้ผ่านการทดลองหรือ ได้รับการพัฒนามาเป็นขั้น ๆ แล้ว เริ่มตั้งแต่การคิดค้น

(Invention) การพัฒนา (Development) ซึ่งอาจจะเป็นไปในรูปของ โครงการทดลองปฏิบัติก่อน (Pilot Project) แล้วจึงนำไปปฏิบัติจริง ซึ่งมีความแตกต่างไปจากการปฏิบัติเดิมที่เคยปฏิบัติมา

ไชยยศ เรื่องสุวรรณ (2521) ได้ให้ความหมายคำว่า “นวัตกรรม” ไว้ว่าหมายถึง วิธีการปฏิบัติใหม่ ๆ ที่แปลกไปจากเดิมโดยอาจจะได้มาจากการคิดค้นพบวิธีการใหม่ ๆ หรือมีการปรับปรุงของเก่าให้เหมาะสมและสิ่งทั้งหลายเหล่านี้ได้รับการทดลอง และพัฒนาจนเป็นที่เชื่อถือได้แล้วว่าได้ผลดีในทางปฏิบัติ ทำให้ระบบก้าวไปสู่จุดหมายปลายทางได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จรรยา วงศ์สายัณห์ (2520) ได้กล่าวถึงความหมายของ “นวัตกรรม” ว่าในภาษาอังกฤษ ความหมายของคำว่านวัตกรรมมีความแตกต่างกัน 2 ระดับ โดยทั่วไป นวัตกรรม หมายถึง ความพยายามใด ๆ จะเป็นผลสำเร็จหรือไม่ มากน้อยเพียงใดก็ตามที่เป็นไปเพื่อจะนำสิ่งใหม่ ๆ เข้ามาเปลี่ยนแปลงวิธีการที่ทำอยู่เดิมแล้ว กับอีกระดับหนึ่งซึ่งวงการวิทยาศาสตร์แห่งพฤติกรรมได้พยายามศึกษาถึงที่มา ลักษณะ กรรมวิธี และผลกระทบที่มีอยู่ต่อกลุ่มคนที่เกี่ยวข้อง คำว่า นวัตกรรม มักจะหมายถึง สิ่งที่ได้นำความเปลี่ยนแปลงใหม่เข้ามาใช้ได้ผลสำเร็จและแผ่กว้างออกไป จนกลายเป็นการปฏิบัติอย่างธรรมดาสามัญ

นรเดช มานะจुติ (2551) นำเสนอถึงนวัตกรรมว่าจะเกิดขึ้นเมื่อมีกระบวนการของนวัตกรรม ส่วนการทำงานใด ๆ ที่มีการกระทำเป็นปกติวิสัย หรือ เป็นที่ยอมรับและใช้กันโดยทั่วไปแล้ว ไม่ถือว่าเป็นนวัตกรรม นักการศึกษานักวิชาการทั้งในและต่างประเทศได้กล่าวถึงกระบวนการของนวัตกรรม ซึ่งสรุปได้เป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การประดิษฐ์คิดค้น (Invention) เป็นระยะที่มีการคิดสร้างสรรค์แนวคิดใหม่ วิธีการใหม่หรือสิ่งใหม่ หรือเป็นการพัฒนา ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติม แนวคิดเดิม วิธีการเดิมหรือสิ่งเดิม เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพงาน ทันสมัย ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงานให้สูงขึ้น

ระยะที่ 2 การพัฒนา (Development) เป็นระยะที่นำสิ่งที่คิดขึ้นในระยะที่ 1 มาทำการทดลองใช้ เพื่อที่จะดูว่าสิ่งที่คิดขึ้นนั้น มีประสิทธิภาพจริงและน่าเชื่อถือแค่ไหน และอาจจะปรับปรุงพัฒนาจนกว่าจะมีประสิทธิภาพที่น่าเชื่อถือซึ่งการทดลองบางลักษณะอาจจะอยู่ในรูป โครงการทดลองปฏิบัติก่อน หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า โครงการนำร่อง (Pilot Project)

ระยะที่ 3 การนำไปใช้ (Implementation) เป็นระยะที่สืบเนื่องจากระยะที่ 2 เมื่อมีการทดลอง และพัฒนาจนมีประสิทธิภาพที่น่าเชื่อถือ ก็นำสิ่งใหม่นี้ไปใช้ในสภาพการณ์จริง ในระบบงานจริงซึ่งไม่เคยปฏิบัติมาก่อนถ้าระบบกระบวนการของนวัตกรรมดำเนินมาถึงระยะที่ 3 แล้วจริงจะถือว่าเป็นนวัตกรรมขั้นสมบูรณ์

จึงกล่าวได้ว่านวัตกรรมและนวัตกรรมทางการศึกษาเป็นสิ่งใหม่ วิธีการใหม่ หรือกระบวนการใหม่ที่จะช่วยให้การศึกษา และการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้

อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพสูง และเกิดแรงจูงใจในการเรียน ในปัจจุบันมีการใช้นวัตกรรมในการจัดการศึกษาหลายอย่าง เช่น การเรียนการสอนที่ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Aids Instruction) การใช้แผ่นวีดิทัศน์เชิงโต้ตอบ (Interactive Video) สื่อหลายมิติ (Hypermedia) และอินเทอร์เน็ต (Internet) เป็นต้น

### 3.5 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

สื่อการเรียนการสอนประเภท “คอมพิวเตอร์ช่วยสอน” (Computer Assisted Instruction) หรือ ซีไอโอ (CAI) เป็นสื่อประเภทหนึ่ง que สร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เนื่องจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีคุณสมบัติในการนำเสนอแบบหลายสื่อ (Multimedia) ด้วยคอมพิวเตอร์ และการเรียนที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือเป็นเพิ่มความน่าสนใจให้แก่ผู้เรียน

นัยนา เอกบูรณวัฒน์ (2539) ให้ความหมายของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนหรือโปรแกรมช่วยสอนคือสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนอันหนึ่ง CAI คล้ายกับสื่อการสอนอื่น ๆ เช่น วีดิโอช่วยสอน บัตรคำช่วยสอน โปสเตอร์ แต่คอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะดีกว่าตรงที่ตัวสื่อการสอน ซึ่งก็คือคอมพิวเตอร์นั้น สามารถโต้ตอบกับนักเรียนได้ ไม่ว่าจะเป็นการรับคำสั่งเพื่อมาปฏิบัติ ตอบคำถามหรือไม่เช่นนั้นคอมพิวเตอร์ก็จะเป็นฝ่ายป้อนคำถาม

ศิริชัย สงวนแก้ว (2534) ให้ความหมายของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI : Computer Assisted Instruction) ว่าหมายถึง การประยุกต์นำคอมพิวเตอร์มาช่วยในการเรียนการสอน โดยมีการพัฒนาโปรแกรมขึ้นเพื่อนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเสนอแบบติวเตอร์ (Tutorial) แบบจำลองสถานการณ์ (Simulations) หรือแบบการแก้ไขปัญหา (Problem Solving) เป็นต้น การเสนอเนื้อหาดังกล่าวเป็นการเสนอโดยตรงไปยังผู้เรียนผ่านทางจอภาพหรือแป้นพิมพ์ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม วัสดุทางการสอน คือ โปรแกรม หรือ Courseware ซึ่งปกติจะถูกจัดเก็บไว้ในแผ่นดิสก์หรือหน่วยความจำของเครื่องพร้อมที่จะเรียกใช้ได้ตลอดเวลา การเรียนในลักษณะนี้ ในบางครั้งผู้เรียนจะต้องโต้ตอบ หรือตอบคำถามเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยการพิมพ์ การตอบคำถามจะถูกประเมินโดยคอมพิวเตอร์ และจะเสนอแนะขั้นตอนหรือระดับในการเรียนขั้นต่อ ๆ ไป กระบวนการเหล่านี้เป็นปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นระหว่างผู้เรียนกับคอมพิวเตอร์

Hannafin & Peck (1988) ให้ความหมายของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนหรือ CAI คือ การนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนการสอนโดยใช้โปรแกรมการเรียน การเรียนการสอนที่ผ่านคอมพิวเตอร์ประเภทใดก็ตาม กล่าวได้ว่าเป็นคอมพิวเตอร์ช่วยสอนหรือ CAI มีคำที่ใช้ในความหมายเดียวกันกับ CAI ได้แก่ Computer-Assisted Learning (CAL) Computer-aided Instruction (CaI) และ Computer-aided Learning (CaL) เป็นต้น

วุฒิชัย ประสารสอน (2543) ให้ความหมายของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หรือบทเรียนซีเอไอ (Computer-Assisted Instruction; Computer-Aided Instruction : CAI) คือ การจัดโปรแกรมเพื่อการเรียนการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อช่วยถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ไปสู่ผู้เรียน และปัจจุบันได้มีการบัญญัติศัพท์ที่ใช้เรียกสื่อชนิดนี้ว่า “คอมพิวเตอร์ช่วยการสอน”

ดังนั้นความหมายของ “คอมพิวเตอร์ช่วยสอน” หรือ CAI คือ การนำคอมพิวเตอร์มาเป็นเครื่องมือสร้างให้เป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อให้ผู้เรียนนำไปเรียนด้วยตนเองและเกิดการเรียนรู้ ในโปรแกรมประกอบไปด้วย เนื้อหาวิชา แบบฝึกหัด แบบทดสอบ ลักษณะของการนำเสนอ อาจมีทั้งตัวหนังสือ ภาพกราฟิก ภาพเคลื่อนไหว สีหรือเสียง เพื่อดึงดูดให้ผู้เรียนเกิดความสนใจมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการแสดงผลการเรียนให้ทราบทันทีด้วยข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) แก่ผู้เรียน และยังมีการจัดลำดับวิธีการสอนหรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละคน ทั้งนี้จะต้องมีการวางแผนการในการผลิตอย่างเป็นระบบในการนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบที่แตกต่างกันคำภาษาอังกฤษที่ใช้เรียกคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ได้แก่ Computer Assisted Instruction (CAI), Computer Aided Instruction (CAI), Computer Assisted Learning (CAL), Computer Aided Learning (CAL), Computer Based Instruction (CBI), Computer Based Training (CBT), Computer Administered Education (CAE) , Computer Aided Teaching (CAT) แต่คำที่นิยมใช้ทั่วไปในปัจจุบันได้แก่ Computer Assisted Instruction หรือ CAI

### 3.6 ประเภทของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

วิเชียร สุนิธรรม (2555 อ้างใน อรุณี วิริยะจิตรรา และคณะ 2555) ได้สรุปประเภทของสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษาอังกฤษจำนวน 4 ประเภทหลัก ดังต่อไปนี้

1. คอร์สแวร์ทั้งรายวิชา (Full Online Course) หรือ Web-based Course หรือ Internet-based Course คือคอร์สแวร์สอนภาษาอังกฤษที่มีรูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษภายใต้การบริหารจัดการเรียนการสอนเสมือนห้องเรียนจริง คอร์สแวร์ประเภทนี้ได้รับการพัฒนาขึ้นมาจากหลักสูตรหรือแบบเรียนภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคโนโลยีทางเว็บปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอนในห้องเรียนจริงมาเป็นบทเรียนบนเว็บ เช่น แบบเรียนภาษาอังกฤษเชิงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (English for Science and Technology) จาก Learn Online ของสถาบันพัฒนาวิชาชีพ สำนักพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แห่งชาติ (<http://www.learn.in.th/e-learning/index.html> หรือ <http://www.learn.in.th/homepage/>) และบทเรียนสำหรับพัฒนาทักษะการฟังและกลยุทธ์การฟัง (CHE Listening Modules) ของโครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา คอร์สแวร์ร่วมรายวิชา (Course-integrated courseware)

2. คอร์สแวร์ร่วมรายวิชา เป็นการประยุกต์ใช้คอร์สแวร์กับการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นจริงในห้องเรียน ซึ่งต่างกับการใช้คอร์สแวร์แบบแรก เพราะในแบบแรกไม่มีการเรียนการสอนจริงในห้องเรียน

ทุกขั้นตอนของการเรียนการสอนเกิดขึ้นบนเครือข่ายหรือโครงข่ายอินเทอร์เน็ตหรืออินทราเน็ต หลักการของการทำคอร์สแวร์ร่วมรายวิชาครอบคลุมรายละเอียด เนื้อหา และวัตถุประสงค์หลักของรายวิชาที่สอนในชั้นเรียนทั่วไป คอร์สแวร์จะได้รับการออกแบบให้ตอบสนองกับรายละเอียดเนื้อหา และวัตถุประสงค์หลักเหล่านั้น คอร์สแวร์ร่วมรายวิชาอาจจะเป็นรูปแบบสื่อที่เสริมการฝึกปฏิบัติในสิ่งที่ได้เรียน หรือเป็นสื่อที่ให้เนื้อหาเพิ่มเติมจากสิ่งที่ผู้เรียนไม่ได้เรียนในห้องเรียน เนื้อหาที่มีความสัมพันธ์และอยู่ในกรอบวัตถุประสงค์ที่รายวิชาที่เรียนกำหนดไว้

ข้อแตกต่างที่สำคัญของคอร์สแวร์ร่วมรายวิชากับคอร์สแวร์ทั้งวิชา คือลักษณะการนำเสนอเนื้อหาในคอร์สแวร์ทั้งวิชานั้นอาจมีเนื้อหาที่ต้องอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจก่อนเรียนจริง แต่คอร์สแวร์ร่วมรายวิชาอาจไม่ต้องการคำอธิบายในลักษณะนี้มากนัก เนื่องจากผู้เรียนได้เรียนในห้องเรียนแล้ว แต่ไม่ได้หมายความว่าคอร์สแวร์ร่วมรายวิชาจะไม่มีเนื้อหาที่ผู้เรียนได้เรียนไปแล้วให้เรียนรู้ คอร์สแวร์ร่วมรายวิชาอาจนำเสนอเนื้อหาที่ผู้เรียนได้เรียนไปแล้วเพื่อเป็นการให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทบทวนเนื้อหาบทเรียน ลักษณะที่แตกต่างกันที่เห็นได้ชัดอีกประการหนึ่งคือ แม้จะมีลักษณะที่เอื้อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามเวลาที่ผู้เรียนว่างคล้าย ๆ กับคอร์สแวร์ทั้งวิชา แต่คอร์สแวร์ร่วมรายวิชาจะมีการวางแผนและการกำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนเนื้อหาหรือทำแบบฝึกหัดตามช่วงเวลาที่กำหนดโดยผู้สอน เพื่อเป็นการบังคับให้ผู้เรียนได้ใช้ประโยชน์จากเนื้อหาที่สอนในห้องเรียนในการเรียนด้วยตนเอง

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบคอร์สแวร์ร่วมรายวิชาที่นิยมกันมาอยู่สองประเภท คือ คอร์สแวร์ร่วมรายวิชาที่เป็นสื่อเสริม (Supplementary Courseware) และคอร์สแวร์ร่วมรายวิชาที่เป็นสื่อเติม (Complementary Courseware) รูปแบบสื่อเสริม คือ บทเรียนคอร์สแวร์ร่วมรายวิชาภาษาอังกฤษที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อทบทวนเนื้อหาที่ผู้เรียนได้เรียนในห้องเรียน ดังนั้นจึงมีเนื้อหาที่ครอบคลุมเนื้อหาหลักที่เรียนในห้องเรียน แต่คอร์สแวร์ร่วมรายวิชาที่เป็นสื่อเติมมักจะไม่ใช่เนื้อหาที่เรียนไปแล้วในห้องเรียน แต่เป็นเนื้อหาภาษาที่ผู้สอนเชื่อว่าผู้เรียนจะได้เรียนเพิ่มเติมจากสิ่งที่ได้เรียนไปแล้วในห้องเรียน คำศัพท์หรือไวยากรณ์อาจไม่ใช่ชุดเดียวกัน หรือการอ่านอาจเป็นบทอ่านที่ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนเพิ่มเติมจากในห้องเรียน

3. เว็บไซต์สอนภาษาอังกฤษ (ELT Websites) สร้างขึ้นเพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภาษาอังกฤษหรือเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการเรียนการสอนเพิ่มเติม โดยอาจเป็นเว็บไซต์ที่แสดงเนื้อหาบทเรียน หรือเป็นเว็บไซต์ที่ลิงค์ไปสู่เว็บไซต์อื่น ๆ

4. เอกสารทางเว็บ (Internet-based Materials) หมายถึงแหล่งข้อมูลที่ไม่ได้ออกแบบมาเป็นรูปแบบการเรียนการสอนภาษาสำเร็จรูป หรือเป็นเว็บที่มีการแสดงข้อมูลหรือเนื้อหาการเรียนการสอนทางภาษา แต่เป็นเอกสารที่เขียนเป็นภาษาอังกฤษและเป็นเอกสารที่แสดงข้อมูลโดยใช้ภาษาอังกฤษที่ออกแบบมาให้อ่านได้ทางบราวเซอร์ของอินเทอร์เน็ต (E-text) เช่น บทความสาระนิพนธ์ทางวิชาการ วารสาร นิตยสาร เป็นต้น

### 3.7 ประโยชน์จากการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

สุกรี รอดโพธิ์ทอง (2532) กล่าวถึงการนำคอมพิวเตอร์มาช่วยในการจัดการเรียนการสอนว่ามีข้อได้เปรียบการใช้สิ่งพิมพ์ หรือหนังสือ ดังนี้

1. ด้านสีสัน คอมพิวเตอร์สามารถแสดงสีบนจอภาพได้หลายสีและหลายลักษณะ ข้อความหรือภาพกราฟิกที่มีสีสันสามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียน และช่วยให้เกิดความคงทนในการจำ แม้ว่าสื่อสิ่งพิมพ์ หรือหนังสือจะสามารถจะพิมพ์ให้มีสีสัน ได้ก็ตาม แต่ต้นทุนการพิมพ์สูงและมีเทคนิคการนำเสนอยุ่งยากมากขึ้น
2. ด้านเสียง โปรแกรมคอมพิวเตอร์สามารถกำหนดให้มีเสียงเป็นสิ่งเร้าเพิ่มความสนใจของผู้เรียน และเป็นข้อมูลย้อนกลับได้
3. ด้านกราฟิก เสนอภาพและข้อความให้เกิดการเคลื่อนไหวได้
4. ด้านกิจกรรมรวม การอ่านจากจอคอมพิวเตอร์ เป็นการติดต่อระหว่างผู้เรียนกับคอมพิวเตอร์ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือก ตัดสินใจ หรือแสดงความคิดเห็นได้ เมื่อโปรแกรมกำหนดไว้ให้พิมพ์ที่เป็นพิมพ์ หรือผ่านอุปกรณ์ชนิดอื่น ๆ
5. ด้านการกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น เนื่องจากผู้เรียนไม่สามารถเปิดดูเนื้อหา ในส่วนที่ต้องการได้ก่อน ทำให้มีความตั้งใจในการเรียนรู้สูงขึ้นและรอคอยเนื้อหาที่จะปรากฏในกรอบต่อ ๆ ไป

### 3.8 แบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะ และแบบฝึกกิจกรรม

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดให้ แบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะ และแบบฝึกกิจกรรม เป็นสื่อการเรียนรู้ (อ้างใน รุณมน สมชนะ, 2556)

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2525) กล่าวถึงความหมายของแบบฝึกทักษะว่า แบบฝึกหมายถึง สิ่งที่นักเรียนต้องใช้ควบคู่กับการเรียน มีลักษณะเป็นแบบฝึกหัดที่ครอบคลุมกิจกรรมที่นักเรียนพึงกระทำ จะแยกกันเป็นหน่วยหรือจะรวมเล่มก็ได้ แบบฝึกทางภาษาหมายถึง สิ่งที่สร้างขึ้นเสริมสร้างความเข้าใจทางภาษาตามแนวหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และเสริมเพิ่มเติมเนื้อหาบางส่วนที่ช่วยให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ได้ถูกต้อง

ศศิธร ธัญลักษณ์นันท์ (2542) ให้ความหมายแบบฝึกเสริมทักษะว่า หมายถึง แบบฝึกเสริมทักษะที่ใช้ฝึกความเข้าใจ ฝึกทักษะต่าง ๆ และทดสอบความสามารถของนักเรียนตามบทเรียนที่ครูสอนว่า นักเรียนเข้าใจและสามารถนำไปใช้ได้มากน้อยเพียงใด

รุณมน สมชนะ (2556) ให้ความเห็นว่าในกระบวนการจัดการเรียนรู้ทุกประเภท ทุกสาระการเรียนรู้ แบบฝึกประเภทต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น แบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะ และแบบฝึกกิจกรรม จัดเป็นนวัตกรรมการศึกษาที่สำคัญยิ่งของการจัดการเรียนรู้ของครูและการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระนั้น หากผู้เรียนขาดการฝึกทักษะด้านต่าง ๆ แล้วผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะตกต่ำอย่างเห็น

ได้ชัด ทั้งนี้เพราะการฝึก ไม่ว่าจะเป็นการฝึกทำแบบฝึกหัด ฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการเรียนรู้ อย่างเป็นระบบแล้ว กระบวนการเรียนรู้จะพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว

แบบฝึก แบบฝึกทักษะ และแบบฝึกกิจกรรมจัดเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างหนึ่ง มี หมายถึงสิ่งๆที่สร้างขึ้นเพื่อเสริมสร้างทักษะให้แก่ นักเรียน มีลักษณะเป็นแบบฝึกหัดให้นักเรียนได้กระทำ กิจกรรม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความสามารถของนักเรียนให้ดีขึ้น แบบฝึกมีความจำเป็นต่อการ เรียนการสอนวิชาทักษะ ช่วยให้ครูและนักเรียนพบข้อบกพร่องทางการเรียนการสอน และแก้ไข ข้อบกพร่องนั้น

### 3.9 ประโยชน์ของแบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะ และแบบฝึกกิจกรรม

แบบฝึกทักษะทำให้นักเรียนมีโอกาสฝึกฝนทักษะที่แก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง แบบฝึกเป็น เครื่องมือที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ และช่วยให้ครูทราบผลการเรียนของ นักเรียนอย่างใกล้ชิด แบบฝึกเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่เกิดจากการกระทำจริง เป็น ประสบการณ์ตรงที่ผู้เรียนมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียน สามารถ เรียนรู้ และจดจำสิ่งที่เรียน ได้ดีและนำไปใช้ในสถานการณ์เช่นเดียวกันได้ Greene และ Petty (1971) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ดังนี้

1. ใช้เสริมหนังสือแบบเรียนในการเรียนทักษะ
2. เป็นสื่อการสอนที่ช่วยแบ่งเบาภาระของครู
3. เป็นเครื่องมือที่ช่วยฝึกฝนและส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาให้ดีขึ้น แต่จะต้องได้รับการ ดูแลและเอาใจใส่จากครูด้วย
4. แบบฝึกที่สร้างขึ้นโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลจะเป็นการช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จ ตามระดับความสามารถของเด็ก
5. จะช่วยเสริมทักษะให้คงอยู่ได้นาน
6. เป็นเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจบบทเรียนแต่ละครั้ง
7. แบบฝึกที่จัดทำเป็นรูปเล่มจะอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนในการเก็บรักษาไว้เพื่อ ทบทวนด้วยตนเองได้
8. ช่วยให้ครูมองเห็นปัญหาและข้อบกพร่องในการสอน ตลอดจนทราบปัญหา ข้อบกพร่อง และจุดอ่อนของนักเรียน ช่วยให้ครูสามารถแก้ปัญหาได้ทันที่
9. ช่วยให้เด็กมีโอกาสฝึกทักษะได้อย่างเต็มที่
10. แบบฝึกทักษะที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้วจะช่วยครูประหยัดเวลาและแรงงานในการสอน การเตรียมการสอน การสร้างแบบฝึกทักษะ และช่วยให้นักเรียนประหยัดเวลาในการลอกโจทย์ แบบฝึกหัด

จากความสำคัญของแบบฝึกดังกล่าว สรุปได้ว่า แบบฝึกนอกจากจะช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกฝนทักษะ และทบทวนได้ด้วยตนเอง และช่วยให้ครูมองเห็นปัญหาและข้อบกพร่องในการสอน ทราบปัญหา ข้อบกพร่อง และจุดอ่อนของนักเรียน เพื่อให้แก้ไขได้ทันเวลาที่

#### 4. ทักษะภาษาอังกฤษ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเล่าพระราชทานถึงความสนพระทัยในวิชาภาษาอังกฤษสมัยทรงพระเยาว์ (อ้างในกองราชเลขาธุการในพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2550) ว่า “...ตอนเด็กๆ ข้าพเจ้าเรียนวิชาภาษาอังกฤษค่อนข้างจะอ่อนและหนีเรียนอยู่เสมอ หลังจากฟังพระบรมราโชวาทของทูลกระหม่อมพ่อ เรื่อง ทำไมคนเราต้องเรียนภาษาอังกฤษ แล้วสมเด็จพระแม่ก็ค่อย ๆ เริ่มสอนศัพท์อังกฤษให้ท่องให้อ่านหนังสือตามลำดับยากง่าย...” และทรงพระราชทานพระราชดำริไว้ในหนังสือมณีนีพลอยร้อยแสง ว่า “...ถ้าเรารู้ภาษา รู้จักการใช้ภาษาที่ดี ก็จะสามารถเอาความรู้ของคน มาใช้ให้เป็นประโยชน์ ถ่ายทอดให้ผู้อื่นรู้ หรือ โฆษณาชวนเชื่อ ให้ผู้อื่นคล้อยตามความคิดของตนได้...”

นุชยมาศ แสงเงิน (2553) นำเสนอความหมายของทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษว่าเป็นทักษะในการนำภาษาอังกฤษมาใช้ในงาน แบ่งออกได้เป็น 5 ระดับ

ระดับที่ 1 สามารถพูด เขียน อ่านและฟังภาษาอังกฤษในระดับเบื้องต้นและสื่อสารให้เข้าใจได้

ระดับที่ 2 มีทักษะระดับที่ 1 และสามารถพูด เขียน อ่านและฟังภาษาอังกฤษ และทำความเข้าใจสาระสำคัญของเนื้อหาต่าง ๆ ได้

ระดับที่ 3 มีทักษะระดับที่ 2 และสามารถใช้อังกฤษเพื่อการติดต่อสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานได้โดยถูกต้องไวยากรณ์

ระดับที่ 4 มีทักษะระดับที่ 3 และเข้าใจสำนวนภาษาอังกฤษในรูปแบบต่าง ๆ สามารถประยุกต์ใช้ในงานได้อย่างถูกต้อง ทั้งในหลักไวยากรณ์และความเหมาะสมในเชิงเนื้อหา

ระดับที่ 5 มีทักษะระดับที่ 4 และมีความเชี่ยวชาญในการใช้ภาษาอังกฤษอย่างลึกซึ้ง ใกล้เคียงกับเจ้าของภาษา สามารถประยุกต์ไวยากรณ์ทุกรูปแบบได้อย่างคล่องแคล่ว ถูกต้องและสละสลวย อีกทั้งมีความเชี่ยวชาญศัพท์เฉพาะด้านในสาขาวิชาของตนอย่างลึกซึ้ง

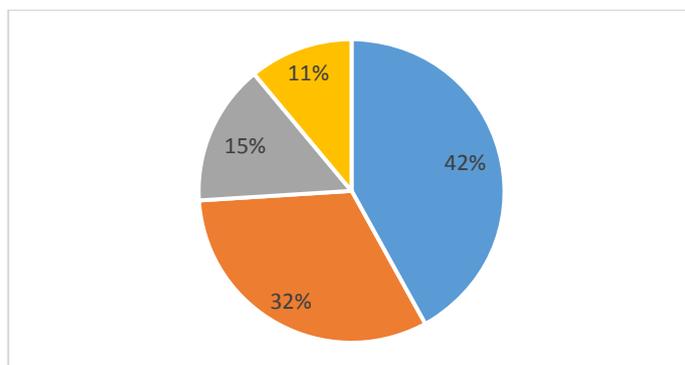
วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาทักษะที่ผู้เรียนจำเป็นต้องใช้ความมานะพยายาม และความอดทนในการเรียนรู้ และฝึกฝนเพื่อให้เกิดทักษะภาษาอังกฤษ เพราะทักษะ (Skills) หมายถึง ความชัดเจน และความชำนาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งบุคคลสามารถสร้างขึ้นได้จากการเรียนรู้ ทักษะภาษาอังกฤษจึงหมายถึง ทักษะทางภาษาในด้านการฟัง (Listening) การพูด (Speaking) การอ่าน (Reading) และการเขียน (Writing) ภาษาอังกฤษ

#### 4.1 ทักษะการฟัง

Widdowson (1983, อ้างใน รัตติกาล ชำนาญยา, 2552) กล่าวถึงความหมายของการฟังว่า หมายถึง ความสามารถที่จะเข้าใจว่าประโยคดังกล่าวมีหน้าที่อย่างไรในการสื่อสาร โดยผู้ฟังเลือกจดจำ เฉพาะสิ่งที่สัมพันธ์หรือตรงกับจุดประสงค์ในการฟังและไม่สนใจต่อสิ่งที่ไม่ต้องการ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือการฟังหมายถึงความสามารถที่ผู้เรียนเข้าใจว่าประโยคนั้นเกี่ยวข้องกับสิ่งที่พูดไปแล้วอย่างไรและมีหน้าที่ในการสื่อสารอย่างไร ในขั้นนี้ผู้ฟังเลือกสิ่งที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของผู้ฟังเองและตัดส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องออกไป

Krashen (1983, อ้างใน รัตติกาล ชำนาญยา, 2552) ให้ความหมายของการฟังว่าการฟังหมายถึง การรับตัวป้อนที่มีความหมายเพื่อรับรู้ตัวภาษา หรือพัฒนาภาษาได้อย่างถูกต้องตามกระบวนการในการ เรียนการสอน ไม่ควรบังคับให้ผู้เรียนพูดภาษาที่สองหรือภาษาเป้าหมายจนกว่านักเรียนหรือผู้ฟังจะมี โอกาสในการรับรู้ภาษาพอสมควร หรือเข้าใจในสิ่งที่ผู้พูดพูดออกมา

วิลโลพร ธนสุวรรณ (2530) กล่าวว่าทักษะการฟังเป็นทักษะเบื้องต้นของทักษะทั้ง 4 ตาม ธรรมชาติของการเรียนรู้ภาษา (The Nature of Language Learning) ดังนั้นความสำเร็จของการเรียน ภาษาต่างประเทศจึงขึ้นอยู่กับว่าผู้เรียนสามารถฟังได้ดีเพียงใด นอกจากนี้ John W. Keltner พบว่า ผู้ที่ สื่อสารนั้น มีอัตราส่วนของการใช้ทักษะทางภาษา คือ ใช้เวลาในการฟัง 42% การพูด 32% การอ่าน 15% และการเขียน 11% ซึ่งทำให้เห็นว่า การฟังมีความสำคัญในการกำหนดความล้มเหลวหรือความสำเร็จ ของการสื่อสารอย่างมาก



ภาพที่ 1 อัตราส่วนของการใช้ทักษะทางภาษา

##### 4.1.1 ระดับความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ

Mackey, W.F. (1965) แบ่งระดับความสามารถในการฟังออกเป็น 2 ระดับ คือ

1. ระดับการเรียนรู้ (Recognition Level) เป็นการแยกแยะเสียงเกี่ยวกับการเน้นเสียงหนัก ของพยางค์ และท่วงทำนองการขึ้นลงของเสียง

2. ระดับความเข้าใจ (Comprehension) เป็นความสามารถฟังสิ่งต่าง ๆ รวมทั้งข้อความที่ได้โดยเข้าใจ

Valette and Disick (1972) แบ่งระดับขั้นการฟังออกเป็น 5 ขั้นดังนี้

1. ขั้นกลไก (Mechanical Skills) เป็นระดับที่ผู้เรียน ได้ยินความแตกต่างระหว่างภาษาต่างประเทศจากเสียงที่ได้ยิน แต่ไม่จำเป็นต้องเข้าใจความหมายของสิ่งที่ได้ยิน
2. ขั้นความรู้ (Knowledge) เป็นระดับที่ผู้เรียนเข้าใจความหมายของคำ หรือประโยคที่ฟัง สามารถทำตามคำสั่ง สามารถจับคู่ประโยคที่ได้ยินเข้ากับรูปภาพ
3. ขั้นถ่ายโอน (Transfer) เป็นระดับที่ผู้เรียนเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้าง และคำศัพท์ สามารถตอบคำถามได้ว่าถูกหรือผิด สามารถเลือกข้อความหรือคำตอบที่เหมาะสมกับคำถาม และสามารถเข้าใจข้อความที่มีหลายประโยค
4. ขั้นการสื่อสาร (Communication) เป็นระดับที่ผู้เรียนเข้าใจคำสั่งและอธิบายเป็นภาษาต่างประเทศได้ สามารถเข้าใจความหมายโดยทั่ว ๆ ไป ของข้อความที่มีศัพท์ซึ่งไม่คุ้นเคย หรือเป็นศัพท์ใหม่ สามารถที่จะเติมข้อความที่ไม่เคยได้ยินให้สมบูรณ์ได้ สามารถเข้าใจสิ่งที่เจ้าของภาษาพูดในบทละคร ภาพยนตร์ รายการวิทยุ หรือรายการโทรทัศน์
5. ขั้นวิพากษ์วิจารณ์ (Criticism) เป็นระดับที่ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ชนิดของข่าวสาร สามารถจำแนกมาตรฐานของภาษาพูดของชนชนในสังคม หรือภาษาพูดนั้นใช้ในท้องถิ่นใด สามารถเข้าใจความหมายโดยตรงและความหมายแฝงของข่าวสารที่ฟัง ทราบความแตกต่างของความหมายจากระดับเสียงในคำและในประโยค สามารถอธิบายอารมณ์ และน้ำเสียงของผู้พูดได้

#### 4.1.2 การพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

C. B. Paulston & Others (1976, อ้างใน สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2540) ได้เสนอแนะขั้นตอนในการพัฒนาทักษะการฟัง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน และให้ผู้เรียนได้รู้จุดมุ่งหมายของการฝึกทักษะการฟัง ผู้เรียนต้องแจ้งให้ผู้เรียนได้รู้จุดมุ่งหมายเฉพาะ หรืองานที่จะทำหลังจากฟังแล้ว เช่น ผู้เรียนจะต้องรู้ว่าเมื่อฟังจบแล้วจะต้องตอบคำถาม หรือทำแผนภูมิเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง เป็นต้น
2. ให้ผู้เรียนฟังข้อความหรือเรื่องราวที่เตรียมไว้ ข้อความที่ฟังควรเป็นข้อความที่ใช้อัตราความเร็วปกติ และควรเปิดโอกาสให้ผู้ฟังได้ฟังซ้ำ ซึ่งจะฟังซ้ำก็ครั้งนั้นขึ้นอยู่กับความยาวและความยากง่ายของเรื่องที่ฟัง ลักษณะงานที่ให้ทำ และความสามารถของผู้เรียน
3. ให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัด หรืองานที่มอบหมายให้ หลังจากการฟังให้
4. ผู้สอนให้คำติ ชม ในงานของผู้เรียน เช่น เฉลยคำตอบ หรือให้ผู้เรียนได้แก้ไขคำตอบที่ผิดด้วยตนเอง

ทิพพดี อ่องแสงคุณ (2535, อ้างใน พิษญา นุเสน, 2554) ได้กล่าวถึงการพัฒนาทักษะการฟังว่า ควรจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามลำดับจากง่ายไปยากดังนี้

1. ฟังทักษะให้จดจำและเข้าใจความหมายของสิ่งที่ได้ยิน เช่น การฟังเสียง พยัญชนะ คำเดี่ยว วลีและประโยคโดยพยายามเชื่อมโยงคำต่าง ๆ ที่ได้ยินเป็นกลุ่มคำที่มีความหมาย
2. ฟังทักษะให้ผู้เรียนคาดเดาเหตุการณ์ในสิ่งที่ได้ยิน และจดจำเนื้อเรื่อง เช่น การฟังเรื่องสั้น ๆ การฟังบทสนทนาหรือข้อความต่าง ๆ

#### 4.2 ทักษะการพูด

ทักษะการพูดภาษาอังกฤษเป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับการออกเสียงหรือสำเนียงให้ถูกต้อง องค์ประกอบสำคัญ นอกเหนือจากเสียงหรือสำเนียง คือ ศัพท์ ไวยากรณ์ ระเบียบวิธีของความสัมพันธ์ระหว่างประโยค ตลอดจนการใช้กริยา ท่าทางประกอบในการสื่อสาร วิลพร ธนสุวรรณ (2530) กล่าวว่าตามธรรมชาติของการเรียนรู้ภาษา (The Nature of Language Learning) การพูดเป็นการแสดงออกซึ่งความคิด ความต้องการทางหนึ่ง ซึ่งเป็นการแสดงออกทางวาจาโดยใช้ภาษา สื่อ มิตรรา อังควัฒนกุล (2540) ได้ให้ความหมายของการพูดว่าเป็นการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจและความรู้สึกให้ผู้ฟังได้รับรู้และเข้าใจจุดมุ่งหมายของผู้พูด ดังนั้นทักษะการพูดจึงเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับบุคคลในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ในการประกอบอาชีพธุรกิจต่าง ๆ ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ทักษะการพูดจึงนับได้ว่าเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นมาก เพราะผู้ที่พูดได้ ย่อมสามารถฟังผู้อื่นได้เข้าใจ และจะช่วยให้การอ่านและการเขียนง่ายขึ้นด้วย อย่างไรก็ตาม ทักษะการพูดเป็นทักษะทางภาษาที่ซับซ้อนและเกิดจากการฝึกฝนเป็นเวลานาน ไม่ใช่เกิดจากการเข้าใจและจดจำ

สุภัทธา อักษรานุเคราะห์ (2532) ได้อธิบายความสามารถทางการพูดว่าเป็นความสามารถในการผลิตภาษา (Productive Skill) ที่ผู้พูดจะต้องถ่ายทอดความคิดความรู้สึกออกมาเป็นรหัสของภาษา หรือเป็นคำพูดให้ผู้ฟังเข้าใจ นอกจากจะเน้นหนักเบาในคำและระดับเสียงสูงต่ำในประโยคแล้ว ผู้พูดยังได้แสดงออกซึ่งวัฒนธรรมและสภาพของผู้พูดคือแสดงจุดมุ่งหมายในการพูดว่าต้องการสื่ออะไร กับใคร ที่ไหน และพูดอย่างไร เป็นต้น โดยคำนึงถึงความเหมาะสมต่อสถานการณ์นั้น ๆ และผู้พูดยังต้องมีความคล่อง (Fluency) และความถูกต้อง (Accuracy) ไม่รีรอที่จะโต้ตอบ มิฉะนั้นจะทำให้การสนทนาหยุดชะงักล้มเหลว เพราะผู้ฟังจะไม่สนใจอีกต่อไป

##### 4.2.1 ระดับความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ

Carroll (1980) ได้แบ่งระดับความสามารถในการพูดออกเป็น 9 ระดับดังนี้

1. ระดับผู้ไม่สามารถใช้ภาษาได้เลย (Non-user)
2. ระดับผู้ใช้ภาษาได้เพียงเล็กน้อย (Intermittent)

3. ระดับผู้ใช้ภาษาได้จำกัดมาก (Extremely Limited) คือ พูดได้ตะกุกตะกัก เข้าใจในบท สนทนาแบบเร็วได้เพียงเล็กน้อย ไม่สามารถพูดคุยเป็นเรื่องเป็นราวได้ต่อเนื่อง แต่สามารถจับใจความสำคัญได้

4. ระดับผู้ใช้ภาษาได้จำกัด (Marginal) คือ สามารถโต้ตอบสนทนาได้ แต่ไม่สามารถพูด เสนอแนะ หรืออภิปรายได้ มีข้อจำกัดในการสนทนา ขาดความคล่องแคล่ว ถูกต้อง แต่ยังสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันได้

5. ระดับผู้ใช้ภาษาได้ปานกลาง (Modest) คือ สามารถสื่อสารใจความสำคัญในบทสนทนาได้ แต่ยังใช้ไวยากรณ์ผิดพลาด ติดตามหรือทบทวนข้อความเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน ขาดความคล่องแคล่ว สามารถเป็นผู้นำในการสนทนาได้ แต่ยังไม่น่าสนใจเพราะขาดลีลาทางภาษา

6. ระดับผู้ใช้ภาษาได้ค่อนข้างดี (Competent) คือ ผู้พูดสามารถพูดในหัวข้อที่ต้องการได้ เปลี่ยนเรื่องได้ หยุดการสนทนาเป็นครั้งคราว สามารถเริ่มเรื่องสนทนาได้

7. ระดับผู้ใช้ภาษาได้ดี (Good) คือ ผู้พูดสามารถเล่าเรื่องได้ชัดเจน และมีเหตุผล สนทนาได้อย่างต่อเนื่อง แต่ไม่คล่องแคล่วมากนัก สามารถติดตามการสนทนา มีการพูดซ้ำข้อความเดิมบ้าง แต่สามารถโต้ตอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8. ระดับผู้ใช้ภาษาได้ดีมาก (Very Good) คือ ผู้พูดสามารถอภิปรายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำการสนทนา ดำเนินเรื่องต่อไป และขยายความได้ตามความจำเป็น แสดงอารมณ์ขัน และโต้ตอบด้วยน้ำเสียง และท่าทางที่เหมาะสม

9. ระดับผู้เชี่ยวชาญในการใช้ภาษา (Expert) คือ ผู้พูดสามารถพูดได้เหมือนเจ้าของภาษา สนทนาในหัวข้อต่าง ๆ และสามารถจับใจความสำคัญได้

#### 4.2.2 การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532) ได้เสนอแนะสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงเกี่ยวกับการสอนทักษะการพูด มีดังนี้

1. นักเรียนจะต้องมีความรู้ในด้านการออกเสียงการเลือกความหมายและกฎไวยากรณ์ ของภาษา โดยสามารถนำสิ่งที่เรียนมาไปใช้ในสถานการณ์จริงได้กล่าวคือจะต้องมีทักษะทางภาษาและทักษะทางการสื่อสาร

2. ครูควรเลือกเนื้อหาที่มีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน อีกทั้งควรเน้น บทสนทนาที่ไม่เป็นทางการและควรเป็นตัวอย่างของการใช้ภาษาจริงในชีวิตประจำวัน โดยสามารถชี้ให้เห็นกฎการพูดได้คือรู้ว่าบทสนทนานั้นใครพูดกับใคร พูดเรื่องอะไร พูดที่ไหน พูดอย่างไร และผู้พูดมีจุดประสงค์อย่างไร

3. บรรยากาศในการสอนทักษะการฟัง พูดควรเป็นบรรยากาศที่ไม่เครียดโดยให้นักเรียน มีความสบายใจและไม่อายที่จะพูด

4. ครูผู้สอนควรส่งเสริมให้นักเรียนสนใจกลวิธีที่จะพูดให้ผู้อื่นสนใจเช่น รู้จักการเริ่มต้นการสนทนา การใช้เวลาคิดระหว่างสนทนา การจบการสนทนา และการรู้จังหวะที่จะหยุดพูดเพื่อฟังผู้อื่น เป็นต้น โดยผู้สอนอาจฝึกให้รู้จักใช้คำที่จะดำเนินการสนทนาให้เหมาะสมกับสังคม และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

จึงสรุปได้ว่าทักษะการพูด เป็นพฤติกรรมทางด้านการแสดงออก เกี่ยวข้องกับการออกเสียงหรือออกสำเนียงให้ถูกต้อง ผู้เรียนที่มีความพากเพียรพยายามหมั่นฝึกฝนบ่อย ๆ ก็จะสามารถทำได้ดี องค์ประกอบสำคัญ นอกจากเสียงหรือสำเนียงแล้ว ได้แก่ ศัพท์ ไวยากรณ์ ระเบียบวิธีของความสัมพันธ์ระหว่างประโยค ตลอดจนการใช้กริยาท่าทางประกอบในการสื่อสาร

#### 4.3 การวัดและประเมินผลทักษะภาษาอังกฤษ

การวัดและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ระบุว่า สถานศึกษา ในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษาจะต้องจัดทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผล การเรียนของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกันและเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน สถานศึกษาต้องมีผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการวัดและประเมินทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตการศึกษา และระดับชาติ ตลอดจนการประเมินภายนอก เพื่อใช้เป็นข้อมูลสร้างความมั่นใจเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียนให้แก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา (กรมวิชาการ, 2544)

##### 4.3.1 ลักษณะของการวัดและประเมินผล

การประเมินผลการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ควรมีลักษณะดังนี้

1. ต้องระบุสิ่งที่มุ่งประเมินให้ชัดเจน ผู้ประเมินต้องทราบว่าผลการเรียนรู้ที่ต้องการประเมิน ประกอบด้วยคุณลักษณะ (Traits) ที่สำคัญอะไรบ้าง เพื่อที่จะเลือกใช้เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสม

2. เลือกเทคนิคการวัดให้เหมาะสม ผู้ประเมินต้องเลือกเครื่องมือ รูปแบบคำถาม ที่ใช้ให้สอดคล้องกับคุณลักษณะ หรือสมรรถภาพของผู้เรียน โดยเครื่องมือนั้นต้องให้ผลที่ถูกต้อง มีความเป็นปรนัยและสะดวกต่อการนำไปใช้

3. ควรใช้วิธีการวัดหลายอย่างประกอบกัน เนื่องจากเครื่องมือแต่ละชนิดมีข้อดี/ข้อเสียที่แตกต่างกัน ผู้ประเมินจึงควรเลือกใช้วิธีการวัดหลายอย่างให้ครอบคลุมผลสัมฤทธิ์และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน และต้องทำการวัดหลาย ๆ ครั้ง

4. ควบคุมความคลาดเคลื่อนจากการวัดให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด การวัดคุณลักษณะใดก็ตามจะมีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นได้เสมอ ผู้ประเมินควรศึกษาถึงแหล่งของความคลาดเคลื่อนและพยายามขจัดให้เหลือน้อยที่สุด

5. ใช้สารสนเทศจากการประเมินสำหรับการตัดสินใจ การประเมินเป็นกระบวนการของการปรับปรุงและพัฒนาสิ่งที่ดีขึ้น การประเมินมิได้สิ้นสุดเมื่อทราบผลการประเมิน แต่การประเมินมีความสำคัญอยู่ที่การนำผลไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการตัดสินใจที่ดีในการจัดการศึกษา และพัฒนาประสิทธิภาพของการเรียนการสอน

#### 4.3.2 ประเภทของการวัดและประเมินการเรียนรู้

การวัดและประเมินเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน กิจกรรมการวัดและการประเมิน ทำให้ผู้สอนได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์และเป็นพื้นฐานสำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดจนประโยชน์ต่อการปรับปรุงประสิทธิภาพของการเรียนการสอน การวัดและการประเมินในกระบวนการเรียนการสอนสามารถแบ่งเป็นประเภทตามขั้นตอนหรือช่วงเวลาของการดำเนินการเรียนการสอนได้ดังนี้

1. การวัดและประเมินก่อนเริ่มต้นการเรียนการสอน
2. การวัดและประเมินระหว่างการเรียนการสอน
3. การวัดและประเมินหลังสิ้นสุดการเรียนการสอน

#### การวัดและประเมินระหว่างการเรียนการสอน

การวัดและประเมินระหว่างการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่กระทำเพื่อตรวจสอบความรู้ความสามารถของผู้เรียนขณะที่การเรียนการสอนยังคงดำเนินอยู่ การวัดและประเมินผลประเภทนี้สามารถจำแนกออกเป็นการวัดและประเมินความก้าวหน้ากับการวัดและประเมินปัญหาอุปสรรคของการเรียนรู้

1. การวัดและประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ (Formative Evaluation) เป็นการวัดและประเมินระหว่างการเรียนการสอนเพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถหรือทักษะตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในแต่ละหน่วยการสอนหรือไม่ เครื่องมือที่ใช้วัดอาจเป็นแบบสอบประจำหน่วยแบบสอบย่อย การสังเกต การสัมภาษณ์ เป็นต้น สารสนเทศที่ได้จากการวัดและประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้จะช่วยบ่งชี้พัฒนาการ ความก้าวหน้าในการเรียนรู้จะช่วยบ่งชี้พัฒนาการ ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อทำการปรับปรุงการเรียน และเป็นข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอน เพื่อทำการปรับปรุงการสอน ตลอดจนใช้ในการตัดสินใจว่าผู้เรียนคนใดสามารถผ่านหรือไม่ผ่านจุดประสงค์ประจำหน่วย ถ้าทุกคนผ่านจะได้ทำการสอนหน่วยต่อไป แต่ถ้าบางคนไม่

ผ่านจะได้ทำการสอนซ่อมเสริมเพื่อแก้ไขจุดบกพร่องให้มีการเรียนรู้ที่เต็มเต็มที่ขาดหายไปทันทีหลังการสอน

2. การวัดและประเมินปัญหาอุปสรรคในการเรียนรู้ (Diagnostic Evaluation) หลังจากจัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขจุดบกพร่องของการเรียนรู้ระหว่างที่การเรียนการสอนยังคงดำเนินอยู่แล้วถ้าหากจุดบกพร่องหรือความล้มเหลวของการเรียนรู้ยังคงมีอยู่ ซึ่งการสอนซ่อมเสริมไม่สามารถแก้ไขหรือปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ก็ควรมีการศึกษาถึงอุปสรรคปัญหานั้นอย่างลึกซึ้ง โดยใช้แบบสอบวินิจฉัย (Diagnostic Test) แบบสอบชนิดนี้จะสร้างตามลำดับขั้นของตรรกศาสตร์ สำหรับการคิดที่ถูกต้องในการแก้ปัญหานั้นแล้วให้ผู้เรียนทำเพื่อสืบค้นถึงสาเหตุของปัญหา เพราะในเรื่องนั้นปัญหาอาจมีแหล่งที่เกิดแตกต่างกัน เช่น ปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียนสิ่งแวดล้อม เนื้อหาวิชา ผู้สอน เป็นต้น โดยอาจมีการใช้เทคนิคการสังเกตและสัมภาษณ์ประกอบการสืบค้นปัญหา สารสนเทศที่ได้จากการวัดและประเมินปัญหาอุปสรรคในการเรียนรู้จะทำให้ทราบถึงสาเหตุแห่งปัญหาอุปสรรคของการเรียนรู้นั้น ๆ ซึ่งจะช่วยให้ผู้สอนสามารถทำการปรับปรุงแก้ไขได้ตรงจุด เช่น การปรับปรุงยุทธวิธีการสอน การหามาตรการสอนเสริม การจัดเรียงลำดับขั้นของเนื้อหาและวิธีการสอนที่เหมาะสม เป็นต้น การประเมินระหว่างเรียนเป็นการประเมินเพื่อมุ่งตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียนว่าบรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครูได้วางแผนไว้หรือไม่ ทั้งนี้สารสนเทศที่ได้จากการประเมินไปสู่การปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องของผู้เรียน และส่งเสริมผู้เรียนที่มีความรู้ความสามารถให้เกิดพัฒนาการสูงสุดตามศักยภาพ การประเมินผลระหว่างเรียนมีแนวทางในการปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

1. วางแผนการเรียนรู้และการประเมินผลระหว่างเรียน ผู้สอนจัดทำแผนการเรียนรู้และแนวทางการประเมินผลให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ซึ่งในแผนการเรียนรู้ควรระบุภาระงานที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2. เลือกวิธีการประเมินที่สอดคล้องกับภาระงานหรือกิจกรรมหลักที่กำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติ ทั้งนี้วิธีการประเมินที่เหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับการประเมินระหว่างเรียน ได้แก่ การประเมินจากสิ่งที่ผู้เรียนได้แสดงให้เห็นว่ามีความรู้ ทักษะและความสามารถ ตลอดจนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อันเป็นผลจากการเรียนรู้ ตามที่ผู้สอนได้จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ วิธีการประเมินที่ผู้สอนสามารถเลือกใช้ในการประเมินระหว่างเรียน มีดังนี้

2.1 การประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล ได้แก่

2.1.1 การถามตอบระหว่างทำกิจกรรมการเรียน

2.1.2 การสนทนาพบปะพูดคุยกับผู้เรียน

2.1.3 การสนทนาพบปะพูดคุยกับผู้เกี่ยวข้องกับผู้เรียน

2.1.4 การสอบปากเปล่าเพื่อประเมินความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติ

2.1.5 การอ่านบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ของผู้เรียน

2.1.6 การตรวจแบบฝึกหัดและการบ้าน พร้อมให้ข้อมูลป้อนกลับ

2.2 การประเมินจากการปฏิบัติ เป็นวิธีการประเมินที่ผู้สอนมอบหมายงานหรือกิจกรรมให้ผู้เรียนปฏิบัติเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างน้อยเพียงใด การประเมินการปฏิบัติผู้สอนต้องเตรียมการในสิ่งสำคัญ 2 ประการ คือ 1) ภาระงานหรือกิจกรรมที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติ (Tasks) 2) เกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics) วิธีการประเมินการปฏิบัติจะเป็นไปตามลักษณะงาน ดังนี้

2.2.1 ภาระงานหรือกิจกรรมที่ผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนทำเป็นรายบุคคล/กลุ่ม จะประเมินวิธีการทำงานตามขั้นตอนและผลงานของผู้เรียน

2.2.2 ภาระงานหรือกิจกรรมที่ผู้เรียนปฏิบัติเป็นปกติในชีวิตประจำวัน จะประเมินด้วยวิธีการสังเกต จดบันทึกเหตุการณ์เกี่ยวกับผู้เรียน

2.2.3 การสาธิต ได้แก่ การให้ผู้เรียนแสดงหรือปฏิบัติกิจกรรมตามที่กำหนด เช่น การใช้เครื่องมือปฏิบัติงาน การทำกายบริหาร การเล่นดนตรี จะประเมินวิธีการและขั้นตอนในการสาธิตของผู้เรียนด้วยวิธีการสังเกต

2.2.4 การทำโครงการ การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้ผู้สอนต้องมอบหมายให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติโครงการอย่างน้อย 1 โครงการ ในทุกช่วงชั้น ดังนั้นผู้สอนจึงต้องกำหนดภาระงานในลักษณะของโครงการให้ผู้เรียนปฏิบัติในรูปแบบใด รูปแบบหนึ่งใน 4 รูปแบบ ต่อไปนี้ โครงการสำรวจ โครงการสิ่งประดิษฐ์ โครงการแก้ปัญหาหรือการทดลองศึกษาค้นคว้า และโครงการอาชีพ โดยวิธีการประเมินผลโครงการ ควรประเมิน 3 ระยะ คือ

2.2.4.1 ระยะก่อนทำโครงการ โดยประเมินความพร้อมการเตรียมการและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติงาน

2.2.4.2 ระยะทำโครงการ โดยประเมินการปฏิบัติจริงตามแผนวิธีการและขั้นตอนที่กำหนดไว้ และการปรับปรุงงานระหว่างปฏิบัติ

2.2.4.3 ระยะสิ้นสุดการทำโครงการ โดยประเมินผลงานและวิธีการนำเสนอผลการดำเนินโครงการ

2.2.4.4 การกำหนดให้ผู้เรียนทำโครงการ สามารถทำได้ 3 แบบ คือ

1) โครงการรายบุคคล เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกปฏิบัติงานตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจ

2) โครงการกลุ่ม เป็นการทำให้โครงการขนาดใหญ่และซับซ้อน ต้องให้ผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันหลายด้านช่วยกันทำ การประเมินโครงการควรเน้นการประเมินกระบวนการกลุ่ม

3) โครงการผสมระหว่างรายบุคคลกับกลุ่ม เป็นโครงการที่ผู้เรียนทำร่วมกัน แต่เมื่อเสร็จงานแล้วให้แต่ละคนรายงานผลด้วยตนเองโดยไม่ต้องได้รับการช่วยเหลือจากสมาชิกในกลุ่ม การประเมินการปฏิบัติงานดังกล่าวมาข้างต้น ผู้สอนจำเป็นต้องสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ประกอบการปฏิบัติ เช่น 1) แบบวัดภาคปฏิบัติ 2) แบบสังเกตพฤติกรรม 3) แบบตรวจสอบรายการ 4) เกณฑ์การให้คะแนน เป็นต้น

### 2.3 การประเมินสภาพจริง

การประเมินสภาพจริงเป็นการประเมินจากการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยงานหรือกิจกรรมที่มอบหมายให้ผู้เรียนปฏิบัติ จะเป็นงานหรือสถานการณ์ที่เป็นจริงหรือใกล้เคียงกับชีวิตจริง จึงเป็นงานที่มีสถานการณ์ซับซ้อน และเป็นองค์รวมมากกว่างานปฏิบัติในกิจกรรมการเรียนรู้ทั่วไป วิธีการประเมินสภาพจริงไม่มีความแตกต่าง จากการประเมินจากการปฏิบัติเพียงแต่อาจมีความยุ่งยากในการประเมินมากกว่า เนื่องจากเป็นสถานการณ์จริง หรือต้องจัดสถานการณ์ให้ใกล้เคียง แต่จะเกิดประโยชน์กับผู้เรียนมาก เพราะจะทำให้ทราบความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ว่ามีจุดเด่นและข้อบกพร่องในเรื่องใด อันจะนำไปสู่การแก้ไขที่ตรงประเด็นที่สุด

### 2.4 การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน

การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน เป็นวิธีการประเมินที่ช่วยส่งเสริมให้การประเมินตามสภาพจริง มีความสมบูรณ์สะท้อนศักยภาพที่แท้จริงของผู้เรียนมากขึ้น โดยการให้ ผู้เรียนได้เก็บรวบรวมผลงานจากการปฏิบัติจริง ทั้งในชั้นเรียนหรือในชีวิตจริงที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มาจัดแสดงอย่างเป็นระบบโดยมีจุดประสงค์เพื่อสะท้อนให้เห็น ความพยายาม เจตคติ แรงจูงใจ พัฒนาการ และสัมฤทธิ์ผลของการเรียนรู้ของผู้เรียน การวางแผนดำเนินการประเมินด้วยแฟ้มผลงานที่สมบูรณ์ จะช่วยผู้สอนให้สามารถประเมินจากแฟ้มสะสมงานแทนการประเมินจากการปฏิบัติจริงได้

## 5. ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

### 5.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

1. **ภาษาเพื่อการสื่อสาร** การใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง พูด อ่าน และเขียน แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ตีความ นำเสนอข้อมูล ความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม

2. **ภาษาและวัฒนธรรม** การใช้ภาษาต่างประเทศตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ความสัมพันธ์ ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับวัฒนธรรมไทย และนำไปใช้อย่างเหมาะสม

3. **ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น** การใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

4. **ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก** การใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ชุมชน และสังคมโลก เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ ประกอบอาชีพ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

## 5.2 สาระการเรียนรู้แกนกลางและมาตรฐานการเรียนรู้

### สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ โดยการพูดและการเขียน

### สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้ อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

### สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

### สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

### สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็น อย่างมีเหตุผล

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
1. ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง คำแนะนำ และคำชี้แจง ง่าย ๆ ที่ฟังและอ่าน	ความหมายของคำสั่ง คำขอร้อง คำแนะนำและคำชี้แจง ช่วยให้ ปฏิบัติตามสิ่งที่ฟังและอ่านได้ ถูกต้อง	ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง คำแนะนำและคำชี้แจง
2. อ่านออกเสียงข้อความ นิทาน และบทร้อยกรอง (poem) สั้น ๆ ถูกต้องตามหลักการ อ่าน	หลักการอ่านออกเสียงข้อความ/ นิทานและบทร้อยกรอง (poem)	อ่านออกเสียง ข้อความ นิทานและบทร้อยกรองสั้น ๆ ได้ถูกต้องตามหลักการอ่าน
3. เลือก/ระบุประโยคและ ข้อความ ให้สัมพันธ์กับสื่อที่ ไม่ใช่ความเรียง (non-text information) ที่อ่าน	คำศัพท์ โครงสร้าง ประโยคและ รูปแบบสื่อที่ไม่ใช่ความเรียง	เลือก/ระบุประโยค และ ข้อความให้สัมพันธ์กับสื่อที่ ไม่ใช่ความเรียง (non-text information) ที่อ่าน
4. ระบุหัวเรื่อง (topic) ใจความ สำคัญ (main idea) และตอบ คำถามจากการฟังและอ่าน บทสนทนา นิทาน และเรื่อง สั้น	คำศัพท์ สำนวน โครงสร้าง ประโยค เทคนิคการหาหัวเรื่อง และใจความสำคัญของหัวเรื่อง	ระบุใจความสำคัญ (main idea) และตอบคำถามจาก การฟังและอ่านบทสนทนา นิทานและเรื่องสั้น

## สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
1. สนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง กิจกรรม และสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน	1. ประโยค / ข้อความที่ใช้แนะนำตนเอง เพื่อน และบุคคลใกล้ชิด 2. จำนวนการตอบรับ การแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง	สนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง กิจกรรม และสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน
2. ใช้คำขอร้อง ให้คำแนะนำ และคำชี้แจงตามสถานการณ์	คำศัพท์ จำนวน ประโยคที่ใช้ในการขอร้อง แนะนำและชี้แจง	1. พูดขอร้อง แนะนำ และชี้แจงตามสถานการณ์ 2. เขียนป้ายประกาศ คำแนะนำ คำชี้แจงในสถานการณ์
3. พูดและเขียนแสดงความต้องการ ขอความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม	ภาษาที่ใช้ในการแสดงความต้องการขอความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธ การให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ต่าง ๆ	พูด/เขียนแสดงความต้องการ ขอความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธ การให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ต่าง ๆ
4. พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูล และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังหรืออ่านอย่างเหมาะสม	คำศัพท์ จำนวน ภาษา ประโยค และข้อความ ที่ใช้ในการขอและให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็น	พูดและเขียนโดยใช้คำศัพท์ จำนวนภาษา ประโยค และข้อความที่ใช้ในการขอและให้ข้อมูล และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังหรืออ่าน
5. พูดและเขียนแสดงความรู้สึก และความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว	คำศัพท์ จำนวนภาษา ประโยคที่ใช้แสดงความรู้สึก ความคิดเห็น และให้เหตุผล	พูดและเขียนแสดงความรู้สึก และความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว

## มาตรฐาน ต 1.2 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
กิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้น ๆ ประกอบอย่างเหมาะสม		กิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้น ๆ ประกอบอย่างเหมาะสม

## สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ โดยการพูดและการเขียน

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
1. พูดและเขียนบรรยายเกี่ยวกับตนเอง กิจวัตรประจำวัน ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว	ประโยค ข้อความ สำนวนภาษาที่ใช้ในการพูด เขียนบรรยาย นำเสนอข้อมูล	พูดและเขียนบรรยายเกี่ยวกับตนเอง กิจวัตรประจำวัน ประสบการณ์ สิ่งแวดล้อมใกล้ตัว เช่น การเรียน การเดินทาง การรับประทานอาหาร การเล่นเกม การฟังเพลง การอ่านหนังสือ การท่องเที่ยว
2. พูด/เขียน สรุปใจความสำคัญ/แก่นสาระ (theme) ที่ได้จากการวิเคราะห์เรื่อง/เหตุการณ์ที่อยู่ในความสนใจของสังคม	วิธีการพูดและเขียนสรุปใจความสำคัญ/แก่นสาระ (theme) จากการวิเคราะห์เรื่องต่าง ๆ	พูดและเขียนสรุปใจความสำคัญ/แก่นสาระ (theme) ที่ได้จากการวิเคราะห์เรื่อง/เหตุการณ์ที่อยู่ในความสนใจของสังคม
3. พูด/เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมหรือเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้น ๆ ประกอบ	การเลือกใช้คำ ประโยค ข้อความ ในการพูด/เขียนแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ	พูด/เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรม หรือเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้น ๆ ประกอบ

## สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้  
อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
1. ใช้ภาษา น้ำเสียง และกิริยา ท่าทางสุภาพเหมาะสมตาม มารยาท สังคม และ วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา	ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับ วัฒนธรรม การใช้ น้ำเสียง และ กิริยาท่าทางตามมารยาทสังคม ของเจ้าของภาษา	ใช้ภาษา น้ำเสียง และกิริยา ท่าทางสุภาพเหมาะสมตาม มารยาทสังคม และ วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ได้อย่างเหมาะสมกับ กาลเทศะ
2. บรรยายเกี่ยวกับเทศกาล วัน สำคัญ ชีวิตความเป็นอยู่ และ ประเพณีของเจ้าของภาษา	ความเป็นมาและความสำคัญของ เทศกาล วันสำคัญ ชีวิตความ เป็นอยู่และประเพณีของเจ้าของ ภาษา	บรรยายเกี่ยวกับเทศกาล วัน สำคัญ งานฉลอง ชีวิตความ เป็นอยู่ และประเพณีของ เจ้าของภาษา
3. เข้าร่วม/จัดกิจกรรมทางภาษา และวัฒนธรรมตามความ สนใจ	กิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรม เช่น การร้องเพลง การเล่านิทาน การเล่นเกม และการแสดงอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับกิจกรรมทางภาษาและ วัฒนธรรม	เข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและ วัฒนธรรมตามความสนใจ

## สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
1. บอกความเหมือนและความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่าง ๆ การใช้เครื่องหมายวรรคตอนและการลำดับคำตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย	ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่าง ๆ การใช้เครื่องหมายวรรคตอนและการลำดับคำตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศ และภาษาไทย	บอกความเหมือนและความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่าง ๆ การใช้เครื่องหมายวรรคตอนและการลำดับคำตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศ และภาษาไทย
2. เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างระหว่างเทศกาล งานฉลอง วันสำคัญ และชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษากับของไทย	วัฒนธรรมของเจ้าของภาษาและของไทย	เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างระหว่างเทศกาล งานฉลอง วันสำคัญ และชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษากับของไทย

## สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาแสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
1. ค้นคว้า รวบรวม และสรุป ข้อมูล/ ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นจากแหล่งเรียนรู้ และนำเสนอด้วยการพูด/การเขียน	คำศัพท์ จำนวน ภาษาต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น	นำเสนอข้อมูล/ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นที่ได้จากการค้นคว้า และสรุปด้วยการพูด/การเขียน

#### สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
1. ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์จริง/สถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและสถานศึกษา	คำ วลี ประโยค สำนวนภาษาสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ	ใช้คำ วลี ประโยค สำนวนภาษา ในการสื่อสารตามสถานการณ์จริง/สถานการณ์จำลองในชั้นเรียน

#### สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
1. ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้น/ค้นคว้าความรู้/ข้อมูลต่าง ๆ จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ	คำศัพท์ สำนวนภาษา ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ	ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้น/ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ

### 5.3 ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลางตามมาตรฐานการเรียนรู้

#### สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจ และตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำที่ฟังและอ่าน	<p>คำสั่ง คำขอร้อง ภาษาท่าทาง และคำแนะนำในการเล่น เกม การวาดภาพ การทำอาหารและเครื่องคั้ม และการประดิษฐ์</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- คำสั่ง เช่น Look at the.../here/over there./ Say it again./ Read and draw./ Put a/an...in/on/under a/an.../ Don't go over there. etc.</li> <li>- คำขอร้อง เช่น Please look up the meaning in a dictionary./ Look up the meaning in a dictionary, please./ Can/Could you help me, please? etc.</li> <li>- คำแนะนำ เช่น You should read every day./ Think before you speak./ คำศัพท์ที่ใช้ในการเล่น Start./ My turn./ Your turn./ Roll the dice./ Count the number./ Finish./ คำบอกลำดับขั้นตอน First,... Second,... Next,... Then,... Finally,... etc.</li> </ul>
2. อ่านออกเสียงข้อความ นิทาน และบทกลอนสั้น ๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน	<p>ข้อความ นิทาน และบทกลอน การใช้พจนานุกรม หลักการอ่านออกเสียง เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- การออกเสียงพยัญชนะต้นคำและพยัญชนะท้ายคำ</li> <li>- การออกเสียงเน้นหนัก-เบา ในคำและกลุ่มคำ</li> <li>- การออกเสียงตามระดับเสียงสูง-ต่ำ ในประโยค</li> <li>- การออกเสียงเชื่อม โยง (linking sound) ในข้อความ</li> <li>- การออกเสียงบทกลอนตามจังหวะ</li> </ul>
3. เลือก/ระบุประโยค หรือข้อความสั้นๆ ตรงตามภาพ สัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายที่อ่าน	<p>ประโยค หรือข้อความ สัญลักษณ์ เครื่องหมาย และความหมายเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องคั้ม เวลาว่างและนันทนาการ</p>



## มาตรฐาน ต 1.2 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	<p>you?/ I'm fine./Thank you. And you?/ Hello, I am...  Hello,...I am... This is my sister. Her name is...  Hello,.../ Nice to see you. Nice to see you, too./  Goodbye./ See you soon/later./ Great!/ Good./ Thank  you./ Thank you very much./ You're welcome./ That's  O.K./ That's all right./ Not at all./ Never mind./ Excuse  me./ Excuse me, Sir./Miss./Madam. etc.</p>
2. ใช้คำสั่ง คำขอร้อง และให้คำแนะนำ	คำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำที่มี 2-3 ขั้นตอน
3. พูด/เขียนแสดงความต้องการ ขอความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธ การให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ ง่าย ๆ	คำศัพท์ สำนวน และประโยคที่ใช้บอกความต้องการ ขอ ความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความ ช่วยเหลือ เช่น Please.../ May...?/ I need.../ Help me!/ Can/Could...?/ Yes,.../No,... etc.
4. พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูล เกี่ยวกับตนเอง เพื่อน ครอบครัว และ เรื่องใกล้ตัว	คำศัพท์ สำนวน และประโยคที่ใช้ขอและให้ข้อมูล เกี่ยวกับตนเอง เพื่อน ครอบครัว และเรื่องใกล้ตัว เช่น What do you do? I'm a/an... What is she/he? ...is a/an (อาชีพ) How old/tall...? I am... Is/Are/Can...or...? ...is/are/can... Is/Are...going to...or...? ...is/are going to... etc.
5. พูด/เขียนแสดงความรู้สึกของตนเอง เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว กิจกรรม ต่างๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้น ๆ ประกอบ	คำและประโยคที่ใช้แสดงความรู้สึก และการให้เหตุผล ประกอบ เช่น ชอบ/ไม่ชอบ ดีใจ เสียใจ มีความสุข เศร้า หิว รสชาติ สวย น่าเกลียด เสียงดัง ดี ไม่ดี เช่น I'm.../He/She/It is.../You/We/They are... I/You/We/They like.../He/She likes...because... I/You/We/They love.../He/She loves...because... I/You/We/They don't like/love/feel...because... He/She doesn't like/love/feel...because... I/You/We/They feel...because... etc.

## สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ โดยการพูดและการเขียน

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. พูด/เขียนให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน และสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว	ประโยคและข้อความที่ใช้ในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง กิจกรรมประจำวัน เพื่อน สิ่งแวดล้อมใกล้ตัว เช่น ข้อมูลส่วนบุคคล เรียกสิ่งต่างๆ จำนวน 1-1,000 ลำดับที่ วัน เดือน ปี ฤดูกาล เวลา กิจกรรมที่ทำ สี ขนาด รูปทรง ที่อยู่ของสิ่งต่างๆ ทิศทางง่าย ๆ สภาพดินฟ้าอากาศ อารมณ์ ความรู้สึก เครื่องหมายวรรคตอน
2. เขียนภาพ แผนผัง แผนภูมิ และตารางแสดงข้อมูลต่าง ๆ ที่ฟังหรืออ่าน	คำ กลุ่มคำ และประโยคที่มีความหมายสัมพันธ์กับภาพ แผนผัง แผนภูมิ และตาราง
3. พูด/เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว	ประโยคที่ใช้ในการแสดงความคิดเห็น

## สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้ อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. ใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง และกิริยาท่าทาง อย่างสุภาพเหมาะสม ตามมารยาทสังคม และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา	การใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง และกิริยาท่าทาง ตามมารยาทสังคม และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา เช่น การขอบคุณ ขอโทษ การใช้สีหน้าท่าทางประกอบการพูดขณะแนะนำตนเอง การสัมผัสมือ การโบกมือ การแสดงความรู้สึก ชอบ/ไม่ชอบ การกล่าวอวยพร การแสดงอาการตอบรับ หรือปฏิเสธ
2. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเทศกาล/วันสำคัญ/งานฉลอง/ชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา	ข้อมูลและความสำคัญของเทศกาล/วันสำคัญ/งานฉลองและชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา เช่น วันคริสต์มาส วันขึ้นปีใหม่ วันวาเลนไทน์ เครื่องแต่งกายตามฤดูกาล อาหาร เครื่องดื่ม

## มาตรฐาน ต 2.1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
3. เข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมตามความสนใจ	กิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรม เช่น เล่นเกม ร้องเพลง เล่นนิทาน บทบาทสมมุติ วันขอบคุณพระเจ้า วันคริสต์มาส วันขึ้นปีใหม่ วันวาเลนไทน์

## สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. บอกความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่างๆ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการลำดับคำตามโครงสร้างประโยค ของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย	ความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่างๆ ของเจ้าของภาษากับของไทย การใช้เครื่องหมายวรรคตอนและการลำดับคำตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย
2. เปรียบเทียบความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างเทศกาล งานฉลองและประเพณีของเจ้าของภาษากับของไทย	การเปรียบเทียบความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างเทศกาล งานฉลอง และประเพณีของเจ้าของภาษากับของไทย

## สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาแสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. ค้นคว้า รวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นจากแหล่งเรียนรู้ และนำเสนอด้วยการพูด/การเขียน	การค้นคว้า การรวบรวม และการนำเสนอคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

#### สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและสถานศึกษา	การใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและสถานศึกษา

#### สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ	การใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้นและการรวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องใกล้ตัว จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ

#### 5.4 คุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

- ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำที่ฟังและอ่าน อ่านออกเสียงประโยค ข้อความนิทาน และบทกลอนสั้นๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน เลือก/ระบุประโยคและข้อความตรงตามความหมายของสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายที่อ่าน บอกใจความสำคัญ และตอบคำถามจากการฟังและอ่าน บทสนทนา นิทานง่ายๆ และเรื่องเล่า

- พูด/เขียนโต้ตอบในการสื่อสารระหว่างบุคคล ใช้คำสั่ง คำขอร้อง และให้คำแนะนำ พูด/เขียนแสดงความต้องการ ขอความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ง่ายๆ พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน ครอบครัว และเรื่องใกล้ตัว พูด/เขียนแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว กิจกรรมต่างๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้นๆ ประกอบ

- พูด/เขียนให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน และสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว เขียนภาพ แผนผัง แผนภูมิ และตารางแสดงข้อมูลต่างๆ ที่ฟังและอ่าน พูด/เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว

- ใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง และกิริยาท่าทางอย่างสุภาพ เหมาะสม ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเทศกาล/วันสำคัญ/งานฉลอง/ชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา เข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมตามความสนใจ

- บอกความเหมือน/ ความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่างๆ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการลำดับคำ ตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย เปรียบเทียบความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างเทศกาล งานฉลองและประเพณีของเจ้าของภาษากับของไทย
- ค้นคว้า รวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นจากแหล่งการเรียนรู้ และนำเสนอด้วยการพูด/การเขียน
- ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและสถานศึกษา
- ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลต่างๆ
- มีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ (เน้นการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) สื่อสารตามหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ-ขาย และลมฟ้าอากาศ ภายในวงคำศัพท์ประมาณ 1,050-1,200 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม)
- ใช้ประโยคเดี่ยวและประโยคผสม (Compound Sentences) สื่อความหมายตามบริบทต่างๆ

## 6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลำออง เรืองไทย (2549) ศึกษาวิจัยเรื่องการใช้กิจกรรมบทบาทสมมติตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเพื่อส่งเสริมความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษและความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยกิจกรรมบทบาทสมมติตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระดับความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียน โดยกิจกรรมบทบาทสมมติตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับมาก และนักเรียนมีระดับความคิดเห็นหลังจากเรียนภาษาอังกฤษ โดยกิจกรรมบทบาทสมมติตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย

จิตติวรรณ อินทรผล (2549) การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) โดยใช้วิธีสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) โรงเรียนชัยใหญ่พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3 โดยใช้วิธีสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสูงกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดไว้คิดเป็นร้อยละ 73.18 โดยมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ดังกล่าวคิดเป็นร้อยละ 73.33

รัตนี คงน้อย (2551) ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนห้วยเม็กราษฎร์นุกูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ภาพลัทธิ เขต 2 โดยใช้วิธีสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสูงกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดไว้คิดเป็นร้อยละ 73.06 โดยมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ดังกล่าวคิดเป็นร้อยละ 88.00

รัชมาศ พิภักดิ์ (2555) ศึกษาวิจัยเรื่องการจัดกิจกรรมตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเพื่อส่งเสริมความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนธรรทงพิทยาคม อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ระดับความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนภายหลังจากเรียน โดยการจัดกิจกรรมตามแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอยู่ในระดับมาก และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการเรียน โดยการจัดกิจกรรมตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยรวมอยู่ในระดับมาก

วารินทร์ หอมเข้า (2557) ศึกษาวิจัยเรื่องการจัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนรู้ ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร โรงเรียนบ้านดงยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 3 พบปัญหาทั้งในส่วนของครูและนักเรียน ในส่วนของครู ได้แก่ ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารในระดับน้อย ครูขาดทักษะและวิธีการในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ดี ครูขาดโอกาสในการพัฒนาศักยภาพตนเองในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และครูไม่มีแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ทางด้านนักเรียนพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษอยู่ในระดับต่ำ อย่างไรก็ตามครูมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารในระดับมาก ภายหลังจากการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการนิเทศการสอนภายใน พบว่าผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารในระดับดี ผลการประเมินการจัดแผนการเรียนรู้วงรอบที่ 1 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในวงรอบที่ 2 มีผลการประเมินที่ดีขึ้นอยู่ในระดับมาก

วัชรวิ หงส์อนุรักษ์ และนวลศรี ชำนาญกิจ (2556) ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดการสอนภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่าชุดการสอนภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ มีประสิทธิภาพ 82.71/80.29 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 คิดเป็นร้อยละ 88.57 4. เจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอน โดยใช้ชุดการสอนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05